Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Stand van de uitvoering

Sociale zekerheid

September 2026

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Staat en opgaven UWV en de SVB 6

2.1 Hoe staat het met UWV? 7
2.2 Hoe staat het met de SVB? 8

3 Knelpuntenbrieven wet- en regelgeving 2026 10

3.1 Reactie knelpuntenbrieven UWV, de SVB en LCR 2026 11

4 Dienstverlening aan burgers 17

4.1 Voortgang implementatie proactieve dienstverlening 18
4.2 Wetsvoorstel aanpassing Regeling dienstverlening aan huis 18
4.3 Capaciteitsproblemen bij UWV-artsen en gevolgen voor de SVB 19
4.4 Oekraïense ontheemden 19
4.5 Gebaar Surinaamse Nederlanders en Uitspraak Centrale Raad van Beroep (CRvB) 20
4.6 Inwerkingtreding van het Besluit IKV per 1 januari 2029 20

5 Kwaliteit van besluiten en uitkeringen 21

5.1 Kwaliteit WW TOEZEGGING 22
5.2 Wajong: stand van zaken garantiebedrag 22
5.3 Uitkomsten van het eerste steekproef-onderzoek onder alleenstaanden met een AOW-uitkering 22
5.4 Onderzoek Naleving van uitkeringsverplichtingen 23

6 Herstel en verbetering 24

6.1 Herstelacties (niet-WIA) 25
6.2 WIA-hersteloperatie 26
6.3 Verbeteracties 27

7 Digitalisering, gegevens en informatiebeveiliging 28

7.1 Aansluiting Douane op BIDN-rekentool beslagvrije voet 29
7.2 UWV ICT: Verandermotor 29
7.3 Update ICT-aanbesteding SVB 29
7.4 Ontwikkelingen risicoscans UWV 30
7.5 Datalekken 30

8 Toekomstbestendige uitvoering 31

8.1 Maatschappelijke weerbaarheid 32
8.2 125 jaar SVB 32

9 Voortgang openstaande knelpunten 34

9.1 Stand van zaken knelpunten UWV 36
9.2 Stand van zaken knelpunten SVB 44
9.3 Stand van zaken knelpunten LCR 46

Kernpunten

Maatschappelijke weerbaarheid

Veilige en betrouwbare dienstverlening aan burgers is van groot belang, nu en in de toekomst. De spanningen in de wereld nemen toe. Dat merken we aan het groeiende aantal cyberaanvallen, digitale storingen en andere dreigingen. Die zijn vaker gericht op overheden, uitvoeringsorganisaties en belangrijke voorzieningen, zoals de energie- en telecomnetwerken. Daardoor is het belangrijk maatregelen te nemen om de dienstverlening van de overheid te kunnen blijven verlenen.

› *Lees meer over dit punt*

Gebaar Surinaamse Nederlanders en uitspraak Centrale Raad van Beroep

In juli 2024 heeft de SVB het eenmalige bedrag automatisch overgemaakt aan 23.067 Surinaamse ouderen. Zij hebben door de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 een AOW-gat opgelopen. Mensen die aan de voorwaarden voldoen, maar het bedrag nog niet ontvangen hebben, kunnen tot 1 januari 2027 een aanvraag indienen bij de SVB.

› *Lees meer over dit punt*

Onderzoek Naleving van uitkeringsverplichtingen

Uit het onderzoek naar de kennis van mensen met een uitkering over hun verplichtingen blijkt dat mensen zich niet altijd aan de regels houden. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Sommige mensen vergeten iets door te geven. Anderen vinden de regels moeilijk of begrijpen ze verkeerd. Daarom is het belangrijk dat de overheid niet alleen informeert, maar ook helpt. Dat kan bijvoorbeeld met eenvoudigere regels, digitale hulpmiddelen en maatwerk. Zo wordt het makkelijker om regels na te leven en komen mensen minder snel in de problemen.

› *Lees meer over dit punt*

Herstelacties (niet-WIA)

Fouten kunnen ontstaan in de uitvoering of bij de uitleg van wetten en regels. Soms raken deze fouten veel mensen. In zulke gevallen kan een herstelactie nodig zijn. Het herstel moet snel en zorgvuldig gebeuren. Ook moet iedereen krijgen waar hij of zij recht op heeft. Daarbij is maatwerk belangrijk.

› *Lees meer over dit punt*

UWV ICT: Verandermotor

UWV werkt aan een nieuwe manier van samenwerken. Medewerkers die werken aan vernieuwing en ontwikkeling gaan daarbij meer samenwerken. Zo wil UWV computersystemen en werkprocessen sneller verbeteren. Ook moet de samenwerking tussen afdelingen beter worden. Uiteindelijk moet dit leiden tot een betere dienstverlening aan burgers en werkgevers.

› *Lees meer over dit punt*

125 jaar SVB

In 2026 bestaat de sociale zekerheid in Nederland 125 jaar. De SVB speelt al 125 jaar een belangrijke rol. Zo zorgt de organisatie ervoor dat miljoenen mensen in Nederland en daarbuiten de ondersteuning krijgen waar zij recht op hebben. Bijvoorbeeld als zij een kind krijgen, met pensioen gaan, een partner verliezen of zelf hun zorg willen regelen. Door 125 jaar ervaring weet de SVB goed waar mensen in de praktijk tegenaan lopen. Die kennis helpt bij het verbeteren van de uitvoering.

› *Lees meer over dit punt*

Oekraïense ontheemden

Afgelopen juli is besloten om de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor Oekraïense ontheemden met een jaar te verlengen, tot 4 maart 2028. Deze regel geldt niet voor mensen die al tijdelijke bescherming hebben in de Europese Unie. Na 4 maart 2028 moeten lidstaten hiervoor eigen wetgeving maken. Om te voorkomen dat deze groep de asielprocedure moet doorlopen, komt er voor Oekraïense ontheemden die onder de RTB vallen een transitiedocument. Dit is een tijdelijke verblijfsvergunning.

› *Lees meer over dit punt*

1 Inleiding

Met de Stand van de uitvoering informeren we de Eerste en Tweede Kamer. Dat doen we elk half jaar. We vertellen hoe de uitvoering van de sociale zekerheid verloopt. We willen laten zien welke ambities, uitdagingen, dilemma's en knelpunten er zijn binnen de publieke dienstverlening. Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) zijn als publieke dienstverleners de ogen en oren van de sociale zekerheid. Zij zien dagelijks waar mensen vastlopen en waar de uitvoering beter kan. Daarom sturen zij regelmatig een knelpuntenbrieven. Ook de Landelijke Cliëntenraad (LCR) maakt een knelpuntenbrief. In deze Stand reageren wij op hun signalen.

Verbetering en vereenvoudiging

Verbetering en vereenvoudiging van het stelsel van sociale zekerheid staan centraal in deze Stand. We kijken niet alleen naar nieuwe knelpunten, maar ook naar de voortgang van knelpunten die eerder zijn gemeld. Zo zien we waar het beter gaat. Ook zien we welke problemen blijven bestaan.
En wat mensen, werkgevers en publieke dienstverleners daarvan merken. Door onder andere de toenemende internationalisering en het groeiende aantal AOW'ers wordt het werk voor de uitvoering steeds complexer. Daarom is het belangrijk om te investeren in toekomstbestendige dienstverlening.

Vereenvoudiging is nodig om de sociale zekerheid toegankelijker, begrijpelijker en beter uitvoerbaar te maken. Mensen moeten weten waar zij recht op hebben en wat er van hen wordt verwacht. Voor werkgevers moeten regels duidelijk en goed uit te voeren zijn. Publieke dienstverleners moeten mensen goed kunnen helpen. Zo blijft de sociale zekerheid ook in de toekomst goed werken.

Tegelijkertijd staan UWV en de SVB voor een financiële opgave. In het coalitieakkoord staan twee nieuwe taakstellingen op de eigen uitgaven en organisatiekosten waar zij van op de hoogte zijn. Met UWV en de SVB voeren we het gesprek over hoe vereenvoudiging van wet- en regelgeving kan bijdragen aan het uitvoeren van de bezuinigingsmaatregel.

> *"Vereenvoudiging is nodig om de sociale zekerheid toegankelijker, begrijpelijker en beter uitvoerbaar te maken.*

Verschillende voorstellen

UWV, de SVB en de LCR schrijven in hun knelpuntenbrieven dat de sociale zekerheid eenvoudiger moet worden. Ook moet de uitvoering makkelijker worden. Daarom doen ze verschillende voorstellen. UWV doet bijvoorbeeld suggesties voor het versimpelen van de Werkloosheidswet (WW). Ook wil UWV dat overheidsorganisaties makkelijker gegevens met elkaar kunnen delen. De SVB wil één eenvoudige kindregeling die mensen automatisch krijgen als zij daar recht op hebben. In de AOW pleit de SVB voor een objectief partnerbegrip, zodat het eenvoudiger wordt om te bepalen op welk

bedrag iemand recht heeft. De LCR vraagt onder andere aandacht voor knelpunten in de Wajong. Dat is de inkomensondersteuning voor mensen die door een ziekte of handicap al op jonge leeftijd niet of gedeeltelijk kunnen werken. Ook wil de LCR betere begeleiding voor mensen die na een gevangenisstraf weer aan het werk willen.

Resultaten

Samen met de publieke dienstverleners hebben we gewerkt aan eenvoudigere regelingen. Dat heeft al verschillende resultaten opgeleverd. Zo zijn de verlofregelingen voor ouders makkelijker geworden. Ook kunnen mensen nu zelf hun WW-uitkering stopzetten. Daarnaast werkt het kabinet aan een eenvoudigere kindregeling, zoals de SVB heeft voorgesteld. In hun vorige knelpuntenbrieven stelden UWV en de SVB voor om elk jaar een Vereenvoudigingswet in te voeren. Ook dat gaat dit kabinet doen. De LCR noemt de eenvoudigere regels voor het partnerbegrip en het begrip 'vermogen' belangrijke verbeteringen.

Al deze verbeteringen dragen bij aan vereenvoudiging van de sociale zekerheid. Daardoor kunnen mensen sneller gebruikmaken van de regelingen waar zij recht op hebben. Zo kunnen zij zich richten op hun herstel als ze ziek zijn. Of op het vinden van werk als ze werkloos zijn.

Blijven verbeteren

Samen met UWV en de SVB blijven we de sociale zekerheid verbeteren. Daarvoor zijn eenvoudige en duidelijke regels nodig. Ook moet de dienstverlening aansluiten bij wat mensen nodig hebben en aankunnen. Met deze Stand van de uitvoering willen wij het gesprek ondersteunen. We willen bijdragen aan een simpeler en beter uitvoerbaar stelsel van sociale zekerheid.

Het afgelopen jaar hebben we samen met UWV en de SVB gekeken hoe we de Stand van de uitvoering kunnen verbeteren. We hebben gesproken over het doel van de Stand, de opzet, het moment van verschijnen en de verdeling van de verantwoordelijkheden. Uit het onderzoek naar wat goed gaat en wat beter kan, blijkt dat de Stand een goed middel is om de Eerste en Tweede Kamer te informeren. De Stand zorgt voor duidelijkheid en overzicht. In het vervolg zullen wij de Stand twee keer per jaar verzenden in maart en september.

Daarnaast hebben wij de Stand duidelijker en beter leesbaar gemaakt. De teksten zijn nu meer geschreven vanuit het perspectief van mensen, werkgevers en medewerkers van publieke dienstverleners. Tot slot heeft de Stand een nieuwe vormgeving gekregen. We zijn benieuwd hoe dit de Kamer bevalt.

Vollediger beeld

In de Stand ligt de nadruk op de uitdagingen, dilemma's en knelpunten in de uitvoering en wat daaraan gedaan wordt. Daardoor is er weinig aandacht voor alles wat nu juist wel goed gaat. In een volgende editie willen we een evenwichtiger beeld laten zien. Met zowel aandacht voor de knelpunten als de resultaten.

2 Staat en opgaven UWV en de SVB

2.1 Hoe staat het met UWV?

UWV voert de werknemersregelingen uit voor ruim een miljoen mensen die zijn aangewezen op een uitkering of ondersteuning bij werk. Dat is een omvangrijke en complexe maatschappelijke opgave. UWV-ers leveren dag-in dag-uit belangrijke diensten voor veel mensen en werken hard aan de verbetering van de dienstverlening. Met de strategie *Meer voor elkaar 2025–2030* werkt UWV onder meer aan dienstverlening waarin cliënten en werkgevers centraal staan. Daarbij zet UWV in op dienstverlening met de menselijke maat, zodat cliënten en werkgevers zich gezien, gehoord en geholpen voelen. Deze inzet wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd staat de dienstverlening op onderdelen onder druk en staat de organisatie voor een samenloop van grote opgaven. Dit vereist blijvende aandacht voor de besturing van de organisatie.

Dienstverlening

De lopende herstelacties, zoals onder meer bij de WIA, vragen veel capaciteit en maken zichtbaar dat de kwaliteit van de dienstverlening op onderdelen verbetering behoeft. Bij de sociaal-medische dienstverlening bestaan aanzienlijke achterstanden. Hierdoor kan UWV de wettelijke taken niet tijdig verrichten en worden bijvoorbeeld medische bezwaarzaken niet binnen de daarvoor geldende termijnen afgehandeld. Zoals in eerdere Kamerbrieven aangegeven is dit een zorgelijke situatie die directe gevolgen heeft voor mensen die afhankelijk zijn van een tijdige en zorgvuldige beoordeling. Hoewel cliënten van UWV de dienstverlening gemiddeld genomen positief ervaren, zijn er specifieke groepen cliënten – met name binnen de WIA – die onzekerheid, stress en wantrouwen ervaren, bijvoorbeeld door het lange wachten of de angst voor herberekeningen van hun uitkering.

Verbetering organisatie

Van UWV mag worden verwacht dat de wettelijke taken rechtmatig, tijdig en zorgvuldig worden uitgevoerd en dat de dienstverlening aansluit bij de behoeften en het doenvermogen van mensen.

Op verschillende fronten werken SZW en UWV samen om, onder meer via vereenvoudiging, de randvoorwaarden te scheppen, die UWV hiertoe beter in staat stellen. Daarnaast werkt UWV aan ingrijpende verbeteringen van de organisatie, waarbij de dagelijkse dienstverlening doorgaat, terwijl tegelijkertijd herstelacties worden uitgevoerd en de organisatie wordt aangepast. UWV zet stappen om de IV systemen te moderniseren, wat een omvangrijk, complex en meerjarig proces is, en waarbij helaas vertragingen optreden. Daarom blijft de voortgang hierop onze blijvende aandacht vragen, zodat knelpunten inzichtelijk zijn, risico's worden gemitigeerd en er wordt toegewerkt naar een toekomstbestendige en weerbare organisatie.

> *"UWV-ers leveren dag-in dag-uit belangrijke diensten voor veel mensen en werken hard aan de verbetering van de dienstverlening. Tegelijkertijd staat de dienstverlening op onderdelen onder druk en staat de organisatie voor een samenloop van grote opgaven.*

UWV werkt toe naar een andere inrichting van de organisatie, gericht op betere samenwerking tussen organisatieonderdelen en versnelling van noodzakelijke innovatie. Dit is nodig en biedt perspectief voor de toekomst, maar een organisatieverandering van deze omvang brengt tijdelijke vertragingen met zich mee. Nieuwe structuren en verantwoordelijkheden en werkwijzen moeten zich in de praktijk bewijzen. Dat leidt er soms toe dat processen, zoals de totstandkoming van uitvoeringstoetsen, langer duren dan gebruikelijk.

Versterking kwaliteitsmanagement

Een belangrijke randvoorwaarde voor verbetering is een goede informatievoorziening. Op dit moment is de beschikbare sturingsinformatie nog onvoldoende om de uitvoering goed te kunnen volgen en tijdig bij te sturen. Dat geldt zowel binnen UWV als in de informatievoorziening aan ons. Ook de Algemene Rekenkamer heeft gewezen op het belang van betere informatie om zicht te houden op de kwaliteit en prestaties van de uitvoering. Bovendien is de beschikbare informatie niet altijd eenduidig, waardoor het moeilijker is om een volledig en betrouwbaar beeld van de uitvoering te vormen. Daarbij past ook de constatering dat de prestatie-indicatoren die ons ministerie met UWV heeft afgesproken niet altijd voldoende inzicht geven in de daadwerkelijke kwaliteit van de uitvoering. Ook hierin hebben wij als ministerie een verantwoordelijkheid en zullen wij moeten bezien hoe deze indicatoren meer betekenisvol kunnen worden gemaakt. UWV werkt met het programma Kwaliteit op Orde aan het versterken van het kwaliteitsmanagement en het verbeteren van de sturingsinformatie.

Borgen voor de toekomst

De combinatie van een complexe uitvoering, omvangrijke herstelacties, financiële taakstellingen en een organisatie die tegelijkertijd ingrijpend verandert, maakt dat kwetsbaarheden in de uitvoering sneller zichtbaar worden. Dat vraagt om blijvende aandacht voor de kwaliteit van de uitvoering en de besturing van de organisatie. Daarvoor zijn in de afgelopen periode diverse aanvullende maatregelen in gang gezet, zoals een cultuuronderzoek binnen de divisie SMZ en een visitatiecommissie. Meer recent is toegezegd om aanvullende maatregelen ter versterking van het toezicht door SZW te verkennen en een regeringscommissaris in te stellen, die zich gaat richten op doorbraken om de achterstanden in werkvoorraden in de sociaal-medische dienstverlening op termijn tot het verleden te laten behoren.

Bovenstaande maakt duidelijk dat de opgaven waar UWV voor staat groot zijn en het tijd kost voordat de verandering merkbaar is. Tegelijkertijd zie ik dat UWV de noodzakelijke verbeteringen in gang heeft gezet. Het is van belang dat deze verbeteringen de komende jaren consequent worden voortgezet, zodat de uitvoering stap voor stap robuuster, beter bestuurbaar en beter uitlegbaar wordt.

2.2 Hoe staat het met de SVB?

De SVB bestaat dit jaar 125 jaar en verwacht in 2026 in totaal € 69 miljard uit te keren aan circa 5,8 miljoen mensen. De SVB en haar meer dan 4500 medewerkers hebben daarmee een belangrijke rol in de samenleving. Het fundament van de SVB is stabiel en daardoor is de SVB in staat om voor grote groepen mensen in Nederland en in toenemende mate daarbuiten te voorzien in de bestaanszekerheid. De maandelijkse tijdige betaling van bijvoorbeeld een AOW en kinderbijslag wordt als heel vanzelfsprekend gezien door de maatschappij. De inspanningen die de SVB verricht om dit te waarborgen waarderen we zeer. Dat is immers geen gemakkelijke opgave. In haar meerjarenkoers 2026-2030[1] benoemt de SVB haar plannen om deze belangrijke maatschappelijke opgave voor de toekomst te borgen. Blijvende aandacht voor de besturing van de organisatie is belangrijk. Een weerbare organisatie met robuuste uitvoeringsprocessen is van vitaal belang om bestaanszekerheid te blijven bieden aan de samenleving.

Dienstverlening

Uiteraard kent de SVB ook uitdagingen. Zo zijn er steeds meer mensen die in het buitenland werken of hebben

1 SVB Meerjarenkoers 2026 - 2030

gewerkt. Internationale dienstverlening gaat gepaard met uitvragen bij zusterorganen en onderzoek over de grens. Automatische gegevensuitwisseling is lang niet met alle landen. Dat kost meer tijd in vergelijking met de nationale dienstverlening. De cijfers laten zien dat de tijdigheid van beschikkingen bij een internationale component ver achterblijft bij de normcijfers. Ook neemt het aantal mensen dat de AOW-leeftijd bereikt verder toe. Daarmee bestaat de kans dat de werkvoorraden weer gaan oplopen. De tijdigheid van beschikkingen staat onder druk. Van de SVB mag worden verwacht dat de wettelijke taken rechtmatig, tijdig en zorgvuldig worden uitgevoerd en dat de dienstverlening blijft aansluiten bij de behoeften en het doenvermogen van mensen.

ICT-landschap

Om bovenstaande werkzaamheden goed te kunnen blijven doen is een toekomstbestendig ICT-landschap noodzakelijk. Het belangrijkste systeem binnen het ICT-landschap van de SVB wordt al gebruikt sinds de jaren '90. Het is een betrouwbaar en effectief systeem, maar zit erg ingewikkeld in elkaar en is technisch niet meer van deze tijd. Het moderniseren van het ICT-landschap, en specifiek dit systeem, is erg ingewikkeld maar wel noodzakelijk. Met een wendbaar ICT-landschap kunnen wijzigingen of nieuwe regelingen makkelijker in gebruik worden genomen. Ook is cyber veiligheid en privacy steeds belangrijker. Helaas heeft de SVB vertraging opgelopen om haar landschap wendbaar en weerbaar te maken voor de toekomst en de ICT-dienstverlening te vernieuwen. In de komende maanden zullen verschillende plannen uitgewerkt worden zodat in 2027 belangrijke stappen gezet worden qua vernieuwing en soevereiniteit. Het integrale overzicht en de alerte sturing van de SVB op zowel de aangescherpte eisen rond bijvoorbeeld digitale soevereiniteit als de modernisering van het ICT-landschap zien we als cruciale factor om een toekomstbestendige en weerbare organisatie te blijven die kan voldoen aan de maatschappelijke verwachtingen.

> *“ Een weerbare organisatie met robuuste uitvoeringsprocessen is van vitaal belang om in een woelige wereld bestaanszekerheid te blijven bieden aan de samenleving.*

Borgen voor de toekomst

Bovenstaande maakt dat het een uitdaging wordt om de kwaliteit van de dienstverlening op hetzelfde niveau aan te bieden in de toekomst. De financiële krapte vraagt om scherpe en realistische keuzes in wat de SVB wel en niet kan uitvoeren. Vereenvoudiging van wet- en regelgeving draagt bij aan eenvoudige uitvoering en dienstverlening. In de ambitie daar concrete stappen op te blijven zetten hebben we elkaar gevonden, onder andere via het voorstel tot vereenvoudiging van het partnerbegrip in de AOW.

De Hervormingsagenda Inkomensondersteuning bevat de lange termijn ambities waar we gezamenlijk de komende jaren op in gaan zetten. Ook gaan SZW en de SVB verder aan de slag met de opvolging van de Verkenning complexiteit en vereenvoudiging internationale dienstverlening SVB[2] waarover uw Kamer via de Stand van de uitvoering zal worden geïnformeerd. De SVB kijkt ook op organisatieniveau waar vereenvoudiging kan worden gerealiseerd in dienstverlening, en waar winst is te behalen door optimalisatie van interne processen bij de SVB. Vereenvoudiging is essentieel om het bieden van bestaanszekerheid ook in de toekomst te borgen.

2 *Kamerstukken II, 2025-2026, 29 362, nr. 407*

3 Knelpuntenbrieven wet- en regelgeving 2026

3.1 Reactie knelpuntenbrieven UWV, de SVB en LCR 2026

Op 17 juni jl. stuurden wij uw Kamer de knelpuntenbrieven van UWV, de SVB en de LCR. In deze brieven beschrijven de publieke dienstverleners tegen welke problemen mensen en professionals in de uitvoering aanlopen. Het gaat om knelpunten in wetten en regels. Samen met UWV, de SVB en de LCR bekijken we hoe we deze knelpunten kunnen oplossen.

3.1.1 Reactie knelpuntenbrief UWV 2026

De knelpuntenbrief laat zien dat de samenwerking tussen ons ministerie en het UWV goed is. We spreken regelmatig met het UWV over problemen bij de uitvoering en de mogelijke oplossingen. De knelpuntenbrief is een belangrijk onderdeel van die gesprekken. Veel van de voorstellen die het UWV doet, waren al bij ons bekend. In de brief noemt het UWV knelpunten binnen vier thema's.

WW

Wij onderschrijven het belang van vereenvoudiging van de WW. Samen met UWV worden hier stappen in gezet, maar dat is geen gemakkelijke opgave. Met betrekking tot de referte-eis en de eerste WW-dag gaan wij graag met UWV in gesprek over deze voorstellen. We onderzoeken samen wat precies het probleem is met de vakantieregeling.

Toeslagenwet

Voor het zomerreces, op 9 juli 2026, hebben wij uw Kamer een brief gestuurd[3]. Die brief ging over de mogelijkheden om de Toeslagenwet te vereenvoudigen. Op de lange termijn zijn er twee mogelijkheden. De eerste is om het sociaal minimum op te nemen in de basiswetten. De Toeslagenwet is dan niet meer nodig. De tweede mogelijkheid is om de Toeslagenwet af te schaffen. De Participatiewet wordt dan het vangnet voor iedereen die een aanvulling nodig heeft tot het sociaal minimum. Voor iedereen gelden dan dezelfde voorwaarden. Deze mogelijkheden vragen om ingrijpende keuzes over de inrichting van de werknemersverzekeringen, de Toeslagenwet en de algemene bijstand. De kosten kunnen hoog zijn. Daarom nemen we deze mogelijkheden mee in de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning.

3 *Kamerstukken II, 2025/26 26 448, nr. 904*

Arbeidsongeschiktheid

Wij zijn het ermee eens dat er snel een eenvoudiger en beter stelsel voor arbeidsongeschiktheid nodig is. Het voorstel om eerst te kijken naar re-integratie en pas later naar de definitieve beoordeling, is aantrekkelijk. Uit verdiepende gesprekken over dit voorstel blijkt echter dat dit niet past in het huidige stelsel. Wel kan dit idee een interessant uitgangspunt zijn voor een nieuw toekomstig stelsel.

In Nederland ligt de nadruk al langer op re-integratie. Werkgevers moeten namelijk het loon van een zieke werknemer de eerste twee jaar doorbetalen. Daardoor is de aandacht gericht op terugkeer naar werk in plaats van op de beoordeling van het recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

> *"We spreken regelmatig met het UWV over problemen bij de uitvoering en de mogelijke oplossingen. De knelpuntenbrief is een belangrijk onderdeel van die gesprekken.*

Delen van gegevens

Het delen van gegevens is belangrijk, maar ook ingewikkeld en geen doel op zich. Dat herkennen wij en wij vinden het belangrijk dat gegevens ingezet kunnen worden om de dienstverlening te verbeteren. Ons ministerie werkt hier samen aan met UWV en andere organisaties. Het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW, dat nu bij uw Kamer ligt, helpt daarbij. Daarnaast bereiden we het wetsvoorstel Vereenvoudiging en Versterking Gegevensbescherming sociale zekerheid voor, dat het eenvoudiger maakt om gegevensdeling voor nieuwe dienstverlening in te richten door duidelijke kaders.

Driegesprek

In juni 2024 heeft onze voorganger in de Stand van de uitvoering aangegeven dat het zogeheten driegesprek door UWV voor iemands re-integratie op de arbeidsmarkt mogelijk is. Over de bredere toepassing van driegesprekken zijn UWV en SZW in overleg.

Verkenning wettelijke grondslag gegevensdeling

Over het creëren van een wettelijke grondslag zodat UWV neveninkomsten met de eigenrisicodrager Ziektewet (ZW)/Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) en de no-risk status met werkgevers kan delen, zijn wij met UWV in gesprek om te verkennen wat het probleem en de eventuele oplossingsrichting zijn.

Samenwerking

We benutten in alle beleidstrajecten graag de expertise van UWV als uitvoeringsorganisatie. Met die expertise hebben we bijvoorbeeld met de wetswijziging van de verlofregelingen bij ouderschap en beëindiging uitkering op eigen verzoek flinke stappen gezet. Hierbij blijkt ook de kracht van vereenvoudiging en de kans die een instrument als de Vereenvoudigingswet biedt om vereenvoudigingen te realiseren. Ook voor toekomstige edities van de Vereenvoudigingswet blijven we samen met UWV kijken welke voorstellen hierin passen.

3.1.2 Reactie knelpuntenbrief SVB 2026

In haar jaarlijkse knelpuntenbrief wijst de SVB op problemen in wetten en regels en in de dienstverlening. Zo kunnen deze problemen op tijd worden aangepakt. In deze zesde knelpuntenbrief doet de SVB voorstellen om regels eenvoudiger te maken. Dat is goed voor mensen die een uitkering krijgen én voor de uitvoering. De SVB is blij dat het kabinet aan de slag gaat met voorstellen uit eerdere knelpuntenbrieven, waarin de kinderbijslag en het kindgebonden budget worden samengevoegd. Ook werkt het kabinet verder aan duidelijkere regels voor het partnerbegrip in de AOW.

Vereenvoudiging AOW

De SVB vraagt aandacht voor verdere vereenvoudiging van de sociale zekerheid. Eenvoudigere regels kunnen problemen voor mensen verminderen. Ook helpen ze de SVB om goede dienstverlening te blijven bieden. Een goed voorbeeld is het plan voor een nieuw partnerbegrip in de AOW, met duidelijke voorwaarden, zoals ook in de toeslagen wordt gebruikt. Dit noemen we het ‘objectief partnerbegrip’. Dit bepaalt dan op welk AOW-bedrag iemand recht heeft. Voor AOW’ers wordt vooraf duidelijk waar ze recht op hebben. De verwachting is dat meer AOW’ers gaan samenwonen wat positief uitpakt voor de woningmarkt en mantelzorg. Bovendien hoeft de SVB dan niet meer de leefsituatie te beoordelen. Het ministerie van SZW en de SVB werken hier samen aan. Ook hebben

> *“ De SVB vraagt aandacht voor verdere vereenvoudiging van de sociale zekerheid. Eenvoudigere regels kunnen problemen voor mensen verminderen. Ook helpen ze de SVB om goede dienstverlening te blijven bieden.*

de SVB, het ministerie van SZW en verschillende fracties uit de Tweede Kamer hierover een gesprek georganiseerd. In deze trialoog bleek breed draagvlak voor deze vereenvoudiging. Voor dit voorstel is jaarlijks € 130 miljoen nodig, dekking hiervoor ontbreekt.

De SVB noemt ook een AOW die niet meer afhangt van de leefvorm als mogelijk einddoel. De AOW kent nu een hoog AOW-bedrag voor alleenstaanden en een laag AOW-bedrag voor paren en mensen die samenwonen. Volgens de SVB is dit verschil op lange termijn niet goed vol te houden. Bijvoorbeeld omdat steeds meer mensen in het buitenland wonen of gewoond hebben. Wij delen dit standpunt niet. Een AOW met maar één bedrag onafhankelijk van de leefsituatie of partnerschap is volgens ons geen wenselijk beleidsdoel.

Het onderzoek van Ecorys 'AOW-wonen en zorg'[4] uit 2025, laat zien dat er geen uitkeringsbedrag is dat tegelijk de uitkeringskosten verlaagt, geen grote budgettaire gevolgen heeft én een grote verlaging van het inkomen van alleenstaanden voorkomt. Ook kan een AOW-bedrag onder 67% van het wettelijk minimumloon ervoor zorgen dat mensen met een volledige verzekering voor de AOW onder het sociaal minimum uitkomen. Dat zou betekenen dat een groep afhankelijk wordt van andere inkomensondersteuning, zoals de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO). Daarom is er geen reden om het AOW-stelsel op deze manier te veranderen. Voor vereenvoudiging van de AOW zetten we daarom in op het objectief partnerbegrip.

Eenvoudigere en zekere kindregeling

De SVB stelt voor om toe te werken naar een kindregeling die meer zekerheid en eenvoud biedt aan gezinnen met kinderen. Dit is in lijn met het coalitieakkoord en past bij de opgave van SZW om de kinderbijslag en het kindgebonden budget samen te voegen tot één nieuwe regeling met een hoger inkomensonafhankelijk en lager inkomensafhankelijk deel. Meer zekerheid betekent onder andere dat ouders minder financiële stress ervaren omdat zij minder vaak met (hoge) terugvorderingen worden geconfronteerd, niet-gebruik afneemt en dat het duidelijker wordt hoeveel (meer) werken loont. Door toe te werken naar één regeling met één wettelijk kader, namelijk de Wet structuur uitvoeringsorganisaties werk en inkomen (SUWI), wordt de regeling eenvoudiger omdat de complexiteit in de internationale dienstverlening afneemt. Het ministerie van SZW werkt deze opgave samen met de SVB, het ministerie van Financiën en Dienst Toeslagen de komende periode verder uit waarbij nog keuzes worden gemaakt over de invulling van een nieuwe kindregeling.

Uitbetaling kinderbijslag

Voor de tweede Vereenvoudigingswet is een voorstel gedaan om de regels voor de uitbetaling van de kinderbijslag aan co-ouders eenvoudiger te maken. Het voorstel is dat de SVB kijkt naar het adres van het kind in de Basisregistratie Personen. Wij staan hier positief tegenover. Daardoor wordt het voor ouders duidelijker wie de kinderbijslag krijgt. Dit maakt ook de uitvoering voor de SVB makkelijker. Het uitwerken van dit wetsvoorstel vraagt wel om een zorgvuldige aanpak. De Vereenvoudigingswet biedt ruimte om dit samen goed en snel uit te werken.

Koppeling kinderbijslag-studiefinanciering

De SVB schrijft in de knelpuntenbrief dat het opnieuw koppelen van het recht op kinderbijslag voor 16- en 17-jarigen aan het recht op studiefinanciering nieuwe complexiteit toevoegt. Sinds de basisbeurs is teruggekomen, is de financiële situatie van gezinnen met studerende kinderen van 16 en 17 jaar echter veranderd. In de Voorjaarsbesluitvorming is daarom besloten om vanaf 2029 de kinderbijslag en het kindgebonden budget te stoppen voor ouders van studerende kinderen.

4 *Kamerstukken II 2025/2026, 32 043, nr. 689*

Sommige ouders ontvangen nu kinderbijslag en kindgebonden budget, terwijl hun kind ook een basisbeurs én een aanvullende beurs krijgt voor een opleiding op een hbo of universiteit. Daardoor kunnen zij meerdere vormen van inkomensondersteuning voor dezelfde kosten ontvangen. Het ministerie van SZW bekijkt samen met de SVB, het ministerie van OCW en DUO wat deze wijziging betekent voor de uitvoering.

Internationale dienstverlening

De internationale dienstverlening van de SVB is ingewikkeld. Daarbij neemt de druk op de uitvoering toe door toenemende internationalisering en veranderende manieren van werken. Daarom werken we samen met de SVB aan verbeteringen. Op 2 juli 2026 hebben wij uw Kamer een verkenning over dit onderwerp gestuurd. Uit deze verkenning blijkt dat er geen eenvoudige oplossing is. Wel kunnen verschillende kleinere verbeteringen samen zorgen voor een eenvoudiger systeem.

3.1.3 Reactie knelpuntenbrief LCR 2026

Sinds 2023 schrijft de LCR knelpuntenbrieven. Daarin wijst de LCR op problemen in de uitvoering van de sociale zekerheid. Het gaat vooral om situaties waar verschillende regelingen samenkomen en veel mensen last van hebben.

In de nieuwste knelpuntenbrief schrijft de LCR dat het plan voor veranderingen – de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning – hoop geeft. Ook is de LCR positief over het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening. Dit voorstel ligt binnenkort bij de Tweede Kamer.

Daarnaast is de LCR blij met de Wet versterking waarborgfunctie Awb (Algemene wet bestuursrecht). Volgens de LCR zorgt deze wet voor belangrijke verbeteringen voor mensen die afhankelijk zijn van de overheid. De LCR vindt het daarom jammer dat de voorbereiding van dit wetsvoorstel nog niet is afgerond.

In de knelpuntenbrief bespreekt de LCR dit jaar drie problemen.

Garantiebedrag en vijfjaarsregeling

Het eerste knelpunt gaat over het garantiebedrag en het recht op een Wajong-uitkering. Iemand verliest het recht op Wajong, en daarmee ook op het garantiebedrag, als die persoon vijf jaar onafgebroken werkt en daarna zelfstandig meer dan 75% van het maatmaninkomen verdient. Het maatmaninkomen is het inkomen dat iemand zonder beperking zou kunnen verdienen. Het inkomen kan dan gemiddeld met ongeveer 750 euro bruto per maand dalen. Daardoor kunnen de huur, de hypotheek of andere vaste lasten moeilijker te betalen zijn.

Volgens de LCR kan deze regeling mensen ervan weerhouden om meer te gaan werken. Zij kunnen het gevoel krijgen dat extra inzet uiteindelijk leidt tot een lager inkomen.

We begrijpen de zorgen van de LCR over deze vijfjaarsregeling en het garantiebedrag. Door de beëindiging van het garantiebedrag kunnen sommige Wajonggerechtigden moeite hebben om hun woonlasten te betalen. De (oude en nieuwe) Wajong[5] is bedoeld als vangnet voor mensen die al op jonge leeftijd een beperking hebben. Daardoor kunnen zij blijvend minder verdienen met werk. Wie vijf jaar onafgebroken heeft gewerkt en daarna zelfstandig meer dan 75% van het maatmaninkomen verdient, toont aan voldoende arbeidsvermogen te hebben om duurzaam en zelfstandig een inkomen te verdienen van meer dan een Wajong-uitkering. Daarom is een Wajong-uitkering volgens de wet niet langer nodig.

5 *Oude Wajong: instroom 1 januari 1998 tot 1 januari 2010; nieuwe Wajong: instroom 1 januari 2010 tot 1 januari 2015. Na 1 januari 2015 geldt de Wajong 2015 die alleen toegankelijk is voor mensen die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben.*

De LCR is het eens met dit uitgangspunt. De LCR vindt wel dat de grens omhoog moet. Volgens de LCR moet iemand het recht op een Wajong-uitkering langer houden. Pas bij een inkomen van 100% van het wettelijk minimumloon zou dit recht moeten stoppen.

Een hogere grens heeft gevolgen. Bij een grens van 100% van het wettelijk minimumloon, zou de Wajong-uitkering een blijvende aanvulling op het inkomen uit werk geven. Dit past niet bij het doel van de regeling. Ook zou dit een verschil opleveren met andere regelingen in de sociale zekerheid, zoals mensen die een beroep doen op de Participatiewet, en met reguliere werknemers die het minimumloon verdienen. Voor hen bestaat zo'n levenslange aanvullende inkomensbescherming niet.

De grens van 75% is bovendien niet willekeurig gekozen. Deze grens sluit aan bij de instroomcriteria voor de Wajong. Als iemand na een eerdere beëindiging opnieuw een Wajong-uitkering aanvraagt, dan beoordeelt UWV of die persoon maximaal 75% van het maatmaninkomen kan verdienen. Wie meer dan 75% van het maatmaninkomen verdient of kan verdienen, hoort volgens de wet niet tot de doelgroep van de Wajong. Dat geldt zowel voor mensen die een Wajong-uitkering aanvragen als voor mensen wiens recht op Wajong stopt omdat zij langdurig aan het werk zijn en daarmee voldoende kunnen verdienen. Voor de Wajong worden zij dan niet langer als arbeidsongeschikt gezien.

UWV helpt Wajonggerechtigden die moeite hebben het verlies van het garantiebedrag op te vangen. Daarnaast zijn extra maatregelen genomen om hen te ondersteunen. Deze maatregelen staan in de brieven aan de Tweede Kamer van 10 december 2025 en 24 maart 2026. Een belangrijke maatregel is dat de beëindiging van de uitkeringen uit oogpunt van zorgvuldigheid is uitgesteld van 1 januari 2026, naar 1 januari 2027. De verwachting is dat deze maatregelen voor de meeste Wajonggerichtigden voldoende zijn. Mocht de ondersteuning in een uitzonderlijk geval toch niet toereikend blijken, dan voeren wij de motie Biekman c.s. uit om ervoor te zorgen dat de beëindiging van de uitkeringen op een zorgvuldige en menswaardige manier verloopt.

De LCR stelt voor om het garantiebedrag stapsgewijs over een periode van 3 jaar af te bouwen. Het uitstel tot 1 januari 2027 werkt echter al als een overgangsregeling, waarbij Wajonggerechtigden tot die datum hun volledige uitkering naast hun inkomen blijven ontvangen. Een stapsgewijze afbouw zoals de LCR voorstelt is voor UWV moeilijk uit te voeren. Ook kan een afbouwregeling gevolgen hebben voor inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen. Daardoor kan het voordeel voor mensen beperkt zijn. Bovendien wordt het dan lastiger om vooraf te weten hoeveel iemand uiteindelijk overhoudt.

De LCR geeft aan dat niet iedereen van wie de aanvraag voor een Wajonguitkering is eerder afgewezen, van de mogelijkheid weet om 10 jaar later mogelijk alsnog voor een Wajonguitkering in aanmerking te komen. Daarom informeert UWV deze mensen voordat deze termijn afloopt. Dit voorjaar kregen ongeveer 600 mensen een brief van UWV. Het gaat om mensen van wie de termijn van tien jaar in 2025 is verstreken of in 2026 afloopt. In de brief staat dat zij mogelijk alsnog recht kunnen hebben op een Wajonguitkering, dat zij hiervoor opnieuw een Wajonguitkering kunnen aanvragen en wat de voorwaarden daarvoor zijn. UWV bekijkt nu hoeveel mensen op de brief reageren en hoe goed deze informatieactie werkt. Als dat nodig is past UWV de aanpak aan. Vanaf volgend jaar stuurt UWV periodiek een brief naar mensen van wie de termijn van tien jaar in dat jaar afloopt.

De LCR geeft daarnaast aan dat er veel vragen leven over de uitvoering van de tienjaarstermijn.

De periode van tien jaar begint als UWV vaststelt dat iemand geen arbeidsvermogen meer heeft, maar nog niet kan zeggen dat dit duurzaam is. Als iemand in die periode gaat werken, dan loopt de termijn van tien jaar door. Na afloop van de termijn van tien jaar kan iemand opnieuw een Wajonguitkering aanvragen. UWV beoordeelt dan of de aanvrager op dat moment nog steeds geen arbeidsvermogen heeft. UWV kijkt ook of de aanvrager in de afgelopen tien jaar geen arbeidsvermogen heeft gehad.

Bij deze beoordeling gebruikt UWV zoveel mogelijk de informatie die al beschikbaar is, ook uit de eerste beoordeling en eventuele herbeoordelingen. Als iemand tijdens de periode van tien jaar enige tijd heeft gewerkt, betekent niet automatisch dat diegene arbeidsvermogen heeft ontwikkeld. Dit vergt een sociaal medische beoordeling door een verzekeringsarts en arbeidsdeskundige, die kijken naar de persoonlijke situatie.

> *Niet iedereen weet dat een afgewezen Wajongaanvraag na tien jaar opnieuw kan worden beoordeeld. ... Vanaf volgend jaar stuurt UWV ieder jaar een brief naar mensen van wie de termijn van tien jaar dat jaar afloopt.*

Aandacht voor (ex-)gedetineerden

De LCR vraagt ook aandacht voor de re-integratie en begeleiding van (ex-)gedetineerden. Volgens de LCR is de bestaanszekerheid van deze groep al langer een knelpunt. Dat komt vooral doordat organisaties niet goed genoeg samenwerken. Ook ontbreekt vaak duidelijke regie. Daardoor krijgen mensen niet altijd de begeleiding die zij nodig hebben. De LCR heeft verschillende voorstellen gedaan om de samenwerking te verbeteren. De ministeries van SZW en Justitie en Veiligheid (JenV) bekijken deze voorstellen. Zij reageren hierop in de volgende Stand van de uitvoering.

Gevolgen afschaffing IVA-uitkering

Tot slot wijst de LCR op de mogelijke afschaffing van de IVA-uitkering (Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten). Dat kan gevolgen hebben voor het krijgen van een huurwoning of een hypotheek. Mensen die duurzaam of volledig arbeidsongeschikt zijn, kunnen in aanmerking komen voor een IVA-uitkering. Verhuurders en hypotheekverstrekkers zien deze uitkering vaak als een stabieler inkomen dan een WGA-uitkering (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). De LCR vraagt mij daarom eerst de gevolgen van deze plannen te onderzoeken. Het gaat om de gevolgen voor mensen die hierdoor worden geraakt. Ook vraagt de LCR mij om hierover in gesprek te gaan. Bijvoorbeeld met de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Nederlandse Vereniging van Banken en het Verbond van Verzekeraars.

Hypotheekverstrekkers moeten beoordelen of iemand de maandelijkse hypotheeklasten nu en in de toekomst kan betalen. Bij het aanvragen van een hypotheek bepalen hypotheekverstrekkers de maximale hypotheek op basis van het zogenoemde “toetsinkomen”. Voor het bepalen van het toetsinkomen kan alleen inkomen meetellen dat “vast en bestendig” is. In de praktijk zien hypotheekverstrekkers een IVA-uitkering als een vast en bestendig inkomen. De AFM houdt onafhankelijk toezicht op de toepassing van de regels die gelden voor hypotheekverstrekking. Daarom gaat het kabinet graag in gesprek met vakbeweging en werkgevers om te komen tot een goed werkende en uitvoerbare arbeidsongeschiktheidsregeling. In het coalitieakkoord is het voornemen opgenomen om de IVA, en het daarmee samenhangende duurzaamheidscriterium in de WIA, af te schaffen. Indien de IVA wordt afgeschaft dan wordt met de genoemde organisaties in contact getreden over wat dit voor hen betekent.

4 Dienstverlening aan burgers

4.1 Voortgang implementatie proactieve dienstverlening

Het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening van het ministerie van SZW ligt nu bij de Tweede Kamer. Ondertussen werken het ministerie en de SUWI-partijen (UWV, de SVB, BIDN, BKWI en alle Nederlandse gemeenten/Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)) aan de invoering van deze dienstverlening.

UWV en de SVB gaan mensen zelf wijzen op hulp die voor hen belangrijk kan zijn. Zo gaat UWV mensen met geldzorgen doorverwijzen naar de gemeente. Ook gaat UWV mensen van wie de Wajongaanvraag is afgewezen wijzen op de ondersteuning die de gemeente kan bieden. De SVB gaat ouderen informeren die mogelijk recht hebben op een aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO).

> *“ UWV en de SVB gaan mensen zelf wijzen op hulp die voor hen belangrijk kan zijn.*

Daarnaast bereiden UWV en de SVB zich voor op andere vormen van proactieve dienstverlening. Daarbij werken zij samen met de andere SUWI-partijen. Ook onderzoeken UWV, de SVB en het ministerie van SZW hoe zij de resultaten van deze dienstverlening kunnen volgen.

4.2 Wetsvoorstel aanpassing Regeling dienstverlening aan huis

Op 30 maart 2023 oordeelde de Centrale Raad van Beroep (CRvB) dat het uitzonderen van pgb-dienstverleners van de verzekeringsplicht voor de WW, wanneer zij vallen onder de Regeling dienstverlening aan huis (Rdah), ongerechtvaardigde indirecte discriminatie naar geslacht oplevert.

De ministeries van SZW, Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Financiën hebben daarom een aanpassing van de wet Rdah voorbereid zodat pgb-dienstverleners niet langer uitgezonderd zijn van de werknemers-verzekeringen (WW, ZW en WIA). Ook de uitvoerings-instanties de SVB, de Belastingdienst en UWV werkten daaraan mee. De wet- en regelgeving sluit daarmee vanaf 1 januari 2026 aan op de uitspraak van CRvB.

De behandeling van het wetsvoorstel in het parlement duurt langer dan verwacht. Daarom kon de wet niet op 1 januari 2026 ingaan. Op 4 februari 2026 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel aangenomen. Daarbij zijn ook enkele wijzigingen (amendementen) goedgekeurd. De Eerste Kamer behandelt het wetsvoorstel naar verwachting op 8 september 2026. Als de Eerste Kamer ook akkoord gaat, gaat de wet per 1 januari 2026, met terugwerkende kracht in.

Begin 2025 heeft de SVB vanuit het ministerie van VWS, in overleg met het ministerie van SZW, de opdracht ontvangen om te starten met de voorbereidingen van de implementatie van het wetsvoorstel. Dit heeft ertoe geleidt dat per 1 januari 2026 al uitvoering aan het aangepaste wetsvoorstel wordt gegeven, omdat de voorbereidingen in een zodanig stadium waren dat zij niet meer konden worden teruggedraaid. Dit betekent ook dat er de komende periode verschillende compensatieregelingen moeten worden uitgevoerd zolang het wetsvoorstel nog in behandeling is. Hiermee worden budgethouders (tijdelijk) gecompenseerd voor de aanvullende werkgeverslasten die het wetsvoorstel met zich meebrengt. Om duidelijkheid te bieden aan budgethouders, pgb-dienstverleners en uitvoering is

een snelle behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer gewenst.

4.3 Capaciteitsproblemen bij UWV-artsen en gevolgen voor de SVB

UWV heeft te weinig verzekeringsartsen en de wachttijden voor WIA-beoordelingen zijn lang. Dit heeft gevolgen voor de sociale zekerheid. Eén van die gevolgen is dat UWV tijdelijk geen herbeoordelingen van arbeidsongeschiktheid uitvoert voor de Algemene nabestaandenwet (Anw). Aan het einde van 2026 bekijkt UWV of het deze herbeoordelingen in 2027 weer kan starten.

Dit besluit heeft gevolgen voor de SVB. Voor de herbeoordeling van de arbeidsongeschiktheid voor mensen met een Anw-uitkering is de SVB afhankelijk van de medische beoordelingen door UWV. Doordat de herbeoordelingen tijdelijk niet plaatsvinden, lopen bestaande Anw-uitkeringen gewoon door. Mensen met een Anw-uitkering ondervinden hiervan geen nadeel. Normaal beoordeelt UWV regelmatig of iemand nog aan de voorwaarden van de uitkering voldoet. Dat gebeurt nu tijdelijk niet. Dit zorgt ervoor dat een aantal Anw-uitkeringen (geschat op circa 50 per jaar) langer doorloopt dan in de situatie waarin UWV deze beoordeling wel zou uitvoeren. Wij hebben aangegeven dit risico te accepteren. De verlate beoordeling leidt op zichzelf niet tot een terugvordering over de periode daarvoor. De reguliere voorwaarden en verplichtingen voor een Anw-uitkering (zoals de mededelingsverplichting) blijven van toepassing. Een eventuele terugvordering, wegens het niet melden van bijvoorbeeld (meer) gaan werken of inkomsten, staat los van de verlate beoordeling.

4.4 Oekraïense ontheemden

Afgelopen juli is besloten om de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor Oekraïense ontheemden met een jaar te verlengen, tot 4 maart 2028. Nieuwe aanvragen voor tijdelijke bescherming zijn alleen mogelijk voor Oekraïners die aan hun militaire plicht in Oekraïne voldoen. Deze regel geldt niet voor mensen die al tijdelijke bescherming hebben in de Europese Unie. Na 4 maart 2028 moeten lidstaten hiervoor eigen wetgeving maken. Om te voorkomen dat deze groep de asielprocedure moet doorlopen, komt er voor Oekraïense ontheemden die onder de RTB vallen een transitiedocument. Dit is een tijdelijke verblijfsvergunning. Met deze verblijfsvergunning krijgen zij toegang tot de gewone regelingen in Nederland, zoals de Algemene Kinderbijslagwet (AKW), de Algemene Ouderdomswet (AOW) en de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO). De Verzamelbrief[6] over de opvang Oekraïners is voor de zomer naar de Tweede Kamer verstuurd.

De SVB blijft aandacht vragen voor een overgangsperiode na maart 2028. Zo kan de instroom in de AIO geleidelijk verlopen. Voor de SVB is het belangrijk dat de overgang van de voorzieningen onder de RTB naar de gewone regelingen goed uitvoerbaar is. Dit geldt voor het inkomen, bijvoorbeeld bij de overgang van leefgeld naar een bijstandsuitkering of een AIO-aanvulling. Het geldt ook voor de zorg, bij de overgang van de Regeling Medische zorg Ontheemden (RMO) naar het reguliere stelsel van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). De SVB overlegt hierover met onder meer de ministeries van SZW, VWS en met de VNG. Het doel is om de overgang zo eenvoudig mogelijk te maken voor de uitvoering en ook voor de Oekraïense ontheemden.

6 *Kamerstukken II, 2025-2026, 19 637, nr. 3607*

4.5 Gebaar Surinaamse Nederlanders en Uitspraak Centrale Raad van Beroep (CRvB)

In juli 2024 heeft de SVB het eenmalige bedrag automatisch overgemaakt aan 23.067 Surinaamse ouderen. Zij hebben door de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 een AOW-gat opgelopen. Daarnaast hebben tot en met half juli 2026 1.884 mensen het bedrag gekregen na een schriftelijke aanvraag.

In de Stand van de uitvoering van april 2026 informeerden wij uw Kamer al over de bezwaar- en beroepzaken. 396 mensen hebben bezwaar gemaakt tegen een afwijzing. Zij voldeden volgens de SVB niet aan alle voorwaarden. 122 mensen gingen daarna in beroep. De rechtszaken gingen onder meer over meerderjarigheid door huwelijk, de leeftijdsgrens van 18 jaar, het moment van vestigen in Nederland, nabestaanden en andere manieren om het Nederlanderschap te behouden. De rechter verklaarde de meeste beroepen ongegrond.

Inmiddels heeft de Centrale Raad van Beroep uitspraak gedaan in dertien zaken. In twaalf zaken kreeg de SVB gelijk. In één zaak kreeg de burger gelijk. Die uitspraak ging over mensen die voor hun achttiende getrouwd waren. Daarom betaalde de SVB in juli alsnog het eenmalige bedrag automatisch uit aan 314 mensen.

Mensen die aan de voorwaarden voldoen, maar het bedrag nog niet ontvangen hebben, kunnen tot 1 januari 2027 een aanvraag indienen bij de SVB. Aanvragen van nabestaanden van mensen die zijn overleden voordat de toekenningsbrief werd verstuurd, worden niet behandeld. De Tweede Kamer is op 9 juli 2026 geïnformeerd over de uitvoering van de uitspraak van de CRvB.[7]

4.6 Inwerkingtreding van het Besluit IKV per 1 januari 2029

Werkgevers moeten gegevens van hun werknemers aanleveren via de loonaangifte. Zij doen dit in een inkomstenverhouding (IKV). De gegevens uit de loonaangifte komen per IKV in de polisadministratie terecht. Dit is het systeem dat UWV gebruikt om onder andere de hoogte van uitkeringen te berekenen.

Om de loonaangifte beter te maken voor werkgevers, is in 2021 het Besluit inkomstenverhoudingen (Besluit IKV) gepubliceerd. De regels uit dit besluit gelden nog niet. Dit komt onder andere omdat deze regels te ingewikkeld blijken voor werkgevers en softwareontwikkelaars. Daarom hebben wij in november 2025 aangekondigd het Besluit IKV eenvoudiger te maken.

Een situatie die met deze vereenvoudiging praktisch uitvoerbaar wordt is de situatie waarin mensen bij dezelfde werkgever meerdere contracten achter elkaar hebben. De werkgever moet volgens de vereenvoudigde regels de gegevens uit de verschillende contracten in één IKV zetten. Dit is de enige manier waarop alle werkgevers dit kunnen. Dit betekent wel dat de gegevens van meerdere contracten bij dezelfde werkgever bij elkaar in de polisadministratie komen. Het kost meer tijd dan verwacht om uit te zoeken wat dit betekent voor andere wet- en regelgeving.

De komende maanden onderzoeken we hoe we de bestaande wet- en regelgeving het beste kunnen laten aansluiten op de vereenvoudigde regels in het Besluit IKV. Dit betekent wel dat het Besluit IKV niet per 1 januari 2028 inwerking kan treden. De nieuwe beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2029.

7 *Kamerstukken II, 2025-2026, 32 043, nr. 715*

5 Kwaliteit van besluiten en uitkeringen

5.1 Kwaliteit WW TOEZEGGING

In de Stand van de uitvoering sociale zekerheid van april 2026[8] meldden we dat UWV een controle heeft uitgevoerd, genaamd Meting Operationele Kwaliteit (MOK). Daarbij vond UWV veel fouten in de WW en de faillissementsuitkering (bij betalingsonmacht werkgever). UWV controleert regelmatig de kwaliteit van de beoordelingen. Medewerkers beoordelen daarbij elkaars werk om zo de kwaliteit te verbeteren. Gevonden fouten worden altijd hersteld.

Een fout in de MOK-controle betekent niet automatisch dat een uitkering onrechtmatig is. Bij de controle kijkt UWV namelijk of medewerkers hebben gewerkt volgens de handboeken en werkinstructies. Er wordt niet direct getoetst aan de wet- en regelgeving. Heeft een medewerker een onderdeel van de beoordeling niet volgens een handboek of werkinstructie afgehandeld? Dan telt dat als een fout. Dat betekent lang niet altijd dat er volgens de wet iets mis is. Of dat dit financiële gevolgen heeft voor de uitkering. Aanvragen voor een WW-uitkering en een faillissementsuitkering bestaan uit veel verschillende onderdelen om te beoordelen. Daarom zijn deze beoordelingen complex.

UWV en het ministerie van SZW willen de kwaliteit van de uitvoering verbeteren en kijken daarom samen naar de cijfers en de oorzaken. UWV heeft een plan van aanpak opgesteld om de kwaliteit van de beoordelingen te verbeteren voor de WW. Daarbij onderzoeken UWV en SZW samen welke aanpassingen van wet- en regelgeving nodig en gewenst zijn.

UWV en het ministerie van SZW willen de kwaliteit van de uitvoering verbeteren en kijken daarom nu samen naar de cijfers en de oorzaken. UWV heeft een plan van aanpak opgesteld om de kwaliteit van de beoordelingen te verbeteren voor de WW. Daarbij onderzoeken UWV en SZW samen welke aanpassingen van wet- en regelgeving nodig en gewenst zijn.

UWV en SZW kijken op dit moment ook samen naar de mogelijkheden voor een eenvoudiger regeling voor faillissementsuitkeringen. Die staat in hoofdstuk 4 van de WW.

Wij houden uw Kamer op de hoogte over de voortgang via de Stand van de uitvoering.

8 *Kamerstuk 26448, nr. 886, bijlage «Stand van de uitvoering sociale zekerheid april 2026».*

5.2 Wajong: stand van zaken garantiebedrag

Inmiddels zijn er signalen dat de uitvoering van de maatmanwissel bij het Wajong-garantiebedrag vertraging oploopt. UWV zoekt dit momenteel verder uit en brengt de eventuele consequenties in kaart. We zullen uw Kamer in een aparte brief hierover informeren voor het commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid van 23 september.

5.3 Uitkomsten van het eerste steekproefonderzoek onder alleenstaanden met een AOW-uitkering

De SVB heeft in 2025 de aselecte onderzoeken van eerdere jaren naar de AOW-uitkering voor alleenstaanden herhaald. De SVB herhaalt deze aselecte onderzoeken in de komende jaren voor alle volksverzekeringswetten. Het doel van de aselecte onderzoeken is om de huidige omvang van de onrechtmatigheid in de uitkeringspopulaties opnieuw vast te stellen en na te gaan of er veranderingen zijn in eerder gedefinieerde risico's.

De uitkomsten van het onderzoek ligt, met minder dan 1% onrechtmatigheid, in de lijn van verwachting. Er zijn geen veranderingen in de eerder vastgestelde risico's.

5.4 Onderzoek Naleving van uitkeringsverplichtingen

Op verzoek van de Tweede Kamer laat het ministerie van SZW sinds 2013 onderzoek doen naar de kennis van mensen met een uitkering over hun verplichtingen. Dit onderzoek heet Naleving van Uitkeringsverplichtingen. Eerder heette het Kennis der Verplichtingen. Het onderzoek laat zien hoe goed mensen hun verplichtingen kennen. Ook brengt het in beeld hoe zij de uitvoering, het beleid en de controles ervaren. De uitkomsten helpen om beleid, wetten en regels en voorlichting te verbeteren. Ze worden bijvoorbeeld gebruikt voor het Meerjarenplan Handhaving SVB (2027-2030). In dat plan staat het voorkomen van overtreding van de regels centraal.

Uit het onderzoek blijkt dat mensen zich niet altijd aan de regels houden. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Sommige mensen vergeten iets door te geven. Anderen vinden de regels moeilijk of begrijpen ze verkeerd. Mensen hebben dan een 'beperkt doenvermogen'. Daarom is het belangrijk dat de overheid niet alleen informeert, maar ook helpt. Dat kan bijvoorbeeld met eenvoudigere regels, digitale hulpmiddelen en maatwerk. Zo wordt het makkelijker om regels na te leven en komen mensen minder snel in de problemen.

> *"Uit onderzoek blijkt dat mensen zich niet altijd aan de regels houden. Sommige mensen vergeten iets door te geven. Anderen vinden de regels moeilijk of begrijpen ze verkeerd. Mensen hebben dan een 'beperkt doenvermogen'*

Het onderzoeksbureau organiseerde het afgelopen jaar gesprekken met groepen deelnemers. Zij deelden hun ervaringen met onderzoeken van uitvoeringsorganisaties, zoals gerichte controles en steekproeven. De deelnemers vonden het belangrijk dat de overheid controleert hoe gemeenschapsgeld wordt besteed. Wel vinden zij dat deze controles eerlijk en zorgvuldig moeten gebeuren. De uitkomsten van deze gesprekken helpen de VNG, de SVB en UWV om hun werkwijze te verbeteren. Ook helpen ze bij het maken van zorgvuldige keuzes over hoe zij controles uitvoeren.

6 Herstel en verbetering

Fouten kunnen ontstaan in de uitvoering of bij de uitleg van wetten en regels. Momenteel werkt UWV hard aan de verbetering van de (kwaliteit van de) dienstverlening waardoor er relatief meer fouten aan het licht komen. Soms raken deze fouten veel mensen. In zulke gevallen kan een herstelactie nodig zijn. Het herstel moet snel en zorgvuldig gebeuren. Ook moet iedereen krijgen waar hij of zij recht op heeft. Daarbij is maatwerk belangrijk.

Bij een herstelactie maken we steeds een zorgvuldige afweging. Het is belangrijk dat alle uitkeringen volgens de regels worden betaald. Is er te veel uitkering betaald? Dan wordt gekeken naar de oorzaak en kan het gevolg zijn dat mensen geld terug moeten betalen. Daardoor kunnen zij in financiële problemen komen. UWV kijkt dan samen met de betrokken persoon hoe dit voorkomen kan worden.

Is er te weinig uitkering betaald? Dan krijgen mensen een nabetaling. Zo'n nabetaling kan gevolgen hebben voor andere regelingen, zoals toeslagen. Daardoor kan iemand uiteindelijk toch minder geld overhouden. Daarom wordt ook bij een nabetaling zorgvuldig gekeken naar de gevolgen voor de betrokken persoon.

6.1 Herstelacties (niet-WIA)

Onjuiste maximering bij samenloop uitkeringen ZW, WW en AW

UWV heeft geconstateerd dat bij de samenloop van ZW-, WW- en WIA-uitkeringen de gezamenlijke uitkeringen niet in alle gevallen zijn gemaximeerd op het maximumdagloon. Hierdoor kunnen uitkeringen te hoog zijn vastgesteld. UWV start naar verwachting in september of oktober 2026 met een herstelactie conform het basisuitgangspunt zoals toegelicht in de Stand van de uitvoering van april jl. Daarbij worden circa 500 lopende en recent beëindigde uitkeringen opnieuw beoordeeld. Als blijkt dat de maximering niet juist is toegepast, wordt de uitkering gecorrigeerd. UWV informeert de betrokken uitkeringsgerechtigde over de gevolgen. Of ook wordt teruggevorderd, wordt per individueel geval beoordeeld. Over de voortgang wordt uw Kamer via de Stand van de uitvoering geïnformeerd.

Hierna staan de herstelacties die ook in de Stand van de uitvoering van april 2026 zijn genoemd. Meer informatie over de aanleiding, de omvang en de aanpak van deze herstelacties staat in die Stand. Als een herstelactie ook al vóór april 2026 in een eerdere Stand van de uitvoering is beschreven, staat dat bij de betreffende herstelactie vermeld.

Terugvorderactie arbeidsongeschiktheidspensioen (voornamelijk WAO en een kleiner deel WIA)

In de Stand van de uitvoering van juni 2024 meldden wij dat UWV een fout had gevonden. Bij ongeveer 2.000 personen hadden pensioenfondsen nabetalingen van arbeidsongeschiktheidspensioenen niet of niet goed verrekend. Daarom hebben zij mogelijk een te hoge uitkering ontvangen. Het gaat om mensen die naast een arbeidsongeschiktheidspensioen ook een uitkering op grond van de Toeslagenwet kregen. UWV heeft deze herstelactie inmiddels afgerond.

> *Het herstel moet snel en zorgvuldig gebeuren. Ook moet iedereen krijgen waar hij of zij recht op heeft. Daarbij is maatwerk belangrijk.*

Fout in dagloonberekening bij Ziektewet en Wazo

UWV heeft ontdekt dat het dagloon in specifieke situaties niet goed is berekend bij uitkeringen op grond van de ZW en de Wet arbeid en zorg (Wazo). UWV is in november 2025 gestart met de herstelactie en verwacht deze

herstelactie in het vierde kwartaal van 2026 af te ronden. In deze herstelactie worden ruim 18.000 uitkeringen gecontroleerd.

Inkomsten uit zelfstandig werk niet verwerkt

Uit intern onderzoek heeft UWV ontdekt dat inkomsten uit zelfstandige werkzaamheden niet altijd zijn verrekend met een WIA-, WAO-, WAZ- of Wajong-uitkering. Daardoor hebben sommige mensen mogelijk een te hoge uitkering ontvangen. UWV heeft gegevens ontvangen van de Belastingdienst die aanleiding geven tot nader onderzoek. Met dit onderzoek start UWV binnenkort. Op basis van dit onderzoek kan de omvang en de impact voor uitkeringsgerechtigden worden bepaald, alsook op welke wijze herstel plaatsvindt.

Vaststellen Ziektewetuitkeringen (voorheen voorschotten Ziektewet)

De herstelactie over onjuistheden bij de afhandeling van Ziektewetuitkeringen is nog in voorbereiding en loopt naar verwachting door tot 2027. Uw Kamer wordt via de Stand van de uitvoering op de hoogte gehouden van de voortgang.

Inkomsten niet verrekend met WW-uitkering

UWV heeft in het verleden niet altijd correct nieuwe inkomsten uit het laatste dienstverband bij dezelfde werkgever beoordeeld voor mogelijke korting op de WW-uitkering. In totaal gaat het om ongeveer 40 dossiers waar deze fout mogelijk voorkomt. Deze herstelactie is inmiddels afgerond.

Controle partnerinkomen bij toeslag op de Ziektewet

UWV heeft ontdekt dat in 411 dossiers het inkomen van de partner niet is gecontroleerd bij de vaststelling van de toeslag op de Ziektewetuitkering. Dit kwam door een systeemfout. UWV onderzoekt wanneer de herstelactie kan starten. Uw Kamer wordt via de Stand van de uitvoering op de hoogte gehouden van de voortgang.

Fout in dagloonberekening bij Ziektewet na zwangerschap

UWV heeft geconstateerd dat bij de vaststelling van het dagloon voor een ZW-uitkering in situaties waarin sprake is van een aansluitende voorafgaande ziekteperiode bij ziekte ten gevolge van zwangerschap, in een deel van de gevallen een onjuiste eerste ziektedag is gehanteerd. Deze herstelactie is inmiddels afgerond.

6.2 WIA-hersteloperatie

In de WIA-hersteloperatie controleert UWV dossiers van uitkeringsgerechtigden bij wie mogelijk een fout is gemaakt bij de vaststelling van het WIA-dagloon tussen 2020 en 2024. In deze hersteloperatie wordt ook het herstel van de loonloze tijdvakken, die voortvloeit uit twee gerechtelijke uitspraken, en de WIA-indexatie meegenomen. In de Kamerbrief van afgelopen juni zijn de ontwikkelingen in de hersteloperatie gedeeld.

Zoals eerder aan uw Kamer is gemeld, was er aanleiding voor UWV om een controle uit te voeren op de selectiecriteria die zijn gebruikt om te bepalen welke dossiers gecontroleerd moeten worden in de herstelactie WIA-dagloon. Deze controle is inmiddels afgerond. Hieruit volgt een groter aantal dossiers dat in één of meer risicocategorieën valt. Van een deel van deze dossiers kan UWV door middel van een bestandsvergelijking snel vaststellen dat het dagloon correct is. De mensen die dit betreft kunnen dan ook snel worden geïnformeerd over het feit dat het onderzoek van hun dossier is afgerond en dat er niets wijzigt. Desondanks neemt het aantal dossiers dat handmatig gecontroleerd moet worden toe en zijn er verschuivingen in de onderzoekspopulatie.

Voor WIA-dagloon stijgt het totale aantal dossiers in de onderzoeksgroep naar circa 73.000. Na de bestandsvergelijking kan voor circa 21.000 dossier worden vastgesteld dat het dagloon juist is berekend. Hierdoor blijven er circa 52.000 dossiers over, die handmatig gecontroleerd moeten worden. De interne auditdienst van UWV voert op deze cijfers nog een derdelijns controle uit.

In de bestandsvergelijking wordt een vergelijking gemaakt tussen het dagloon dat een procesbegeleider heeft geregistreerd en het dagloon dat de Validatie Analyse Regelgevingen (VAR) heeft berekend. De VAR is een model dat geautomatiseerd een dagloon berekent op basis van de gegevens in de Polisadministratie. Als beide daglonen hetzelfde zijn en het voor de betreffende risicocategorie terecht is dat de Polisadministratie is gevolgd, kan het dossier als juist worden beschouwd. Als beide daglonen verschillen, dan zal er een handmatige controle plaatsvinden.

UWV informeert binnen twee weken zowel telefonisch als per brief alle uitkeringsgerechtigden die een beschikking hebben ontvangen dat het dagloon juist is vastgesteld, maar nu extra gecontroleerd moeten worden. Uitkeringsgerechtigden die eerder een brochure hebben ontvangen dat zij niet tot een risicocategorie behoren, maar nu toch handmatig gecontroleerd worden ontvangen van UWV een brief met uitleg. Uitkeringsgerechtigden die in oktober geen brief van UWV ontvangen, kunnen ervan uitgaan dat de eerdere informatie die zij van UWV ontvingen met betrekking tot deze hersteloperatie, nog steeds actueel is. Het heeft geen verdere gevolgen voor de planning van de hersteloperatie.

Wij betreuren dat dit bericht tot onzekerheid bij uitkeringsgerechtigden leidt en we vinden het belangrijk om hier snel duidelijkheid over te verschaffen. Een deel van de uitkeringsgerechtigden heeft een beschikking gehad, waarin stond dat de controle heeft plaatsgevonden en het dagloon juist is. Voor deze groep hebben wij samen met UWV besloten dat UWV de uitkering niet verlaagt als uit de handmatige controle blijkt dat het dagloon toch te hoog is vastgesteld. Als het dagloon te laag is vastgesteld, zal UWV de uitkering voor deze groep wel verhogen en een vergoeding verstrekken op grond van de Tijdelijke regeling eenmalige vergoeding correctie dagloon WIA. Voor alle uitkeringsgerechtigden binnen de WIA-hersteloperatie is eerder al besloten dat er niet wordt teruggevorderd; dat blijft zo.

6.3 Verbeteracties

Controlewerkzaamheden partnerinkomen Toeslagenwet

Zoals toegezegd in de beantwoording van de Kamervragen van het lid Patijn informeren wij uw Kamer over de voortgang van deze controlewerkzaamheden.[9] Sinds begin 2026 controleert UWV of bij sommige uitkeringen volgens de Toeslagenwet-uitkeringen het inkomen van de partner goed is meegenomen. Aanleiding is een extra controle die UWV halverwege 2023 invoerde. Bij die controle keek UWV alleen naar nieuwe partnerinkomsten. Partnerinkomsten die al eerder bestonden, vielen daar niet onder. Het gaat om ongeveer 3.000 dossiers.

Mensen met een uitkering moeten veranderingen in hun leefvorm en het inkomen van hun partner zelf doorgeven aan UWV. Daarom ziet UWV deze controles als reguliere controlewerkzaamheden op basis van de inlichtingenplicht.

9 *Kamerstukken II 2025/26, nr. 2397*

7 Digitalisering, gegevens en informatiebeveiliging

7.1 Aansluiting Douane op BIDN-rekentool beslagvrije voet

Sinds april 2026 gebruikt de Douane de rekentool van het Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN) om de beslagvrije voet eenvoudig te kunnen berekenen. De beslagvrije voet is het deel van iemands inkomen waarop geen beslag mag worden gelegd. Zo houdt iemand genoeg geld over voor noodzakelijke kosten van levensonderhoud.

Door de rekentool van BIDN te gebruiken, werkt de Douane met dezelfde gegevens als andere organisaties die beslag leggen op loon of een uitkering. Dat zorgt voor een uniforme berekening van de beslagvrije voet. De Douane verwacht ieder jaar tussen de 50 en 100 keer beslag te leggen. Daarom heeft het gebruik van de rekentool weinig invloed op de uitvoering door BIDN.

> *“ UWV werkt aan een nieuwe manier van samenwerken. ... Zo wil UWV computersystemen en werkprocessen sneller verbeteren. ... Uiteindelijk moet dit leiden tot een betere dienstverlening aan burgers en werkgevers.*

7.2 UWV ICT: Verandermotor

UWV werkt aan een nieuwe manier van samenwerken. Dit gebeurt onder de naam Verandermotor. Medewerkers die werken aan vernieuwing en ontwikkeling gaan daarbij meer samenwerken. Zo wil UWV computersystemen en werkprocessen sneller verbeteren. Ook moet de samenwerking tussen afdelingen beter worden. Uiteindelijk moet dit leiden tot een betere dienstverlening aan burgers en werkgevers.

Op 1 mei 2026 is de eerste fase gestart. De eerste organisatieonderdelen werken inmiddels volgens de nieuwe aanpak. UWV beoordeelt nu ieder kwartaal of de veranderingen goed verlopen. En of ze passen bij de doelen van de organisatie. UWV ontwikkelt ook dashboards. Met die overzichten met cijfers kan de organisatie volgen of de Verandermotor de gewenste resultaten oplevert. De tweede en derde fase starten volgens de planning in november 2026 en februari 2027.

De nieuwe manier van werken vraagt veel van de UWV-medewerkers. Daarom kunnen sommige verbeteringen tijdelijk langer duren voor ze zijn doorgevoerd. UVW doet er alles aan om de overgang zo goed mogelijk te laten verlopen.

7.3 Update ICT-aanbesteding SVB

Door de politieke onrust in de wereld en nieuwe Europese en nationale regels heeft de SVB opnieuw gekeken naar de eisen voor vernieuwing van haar ICT.

Na zorgvuldig onderzoek heeft de SVB besloten de Europese aanbesteding in te trekken. De SVB onderzoekt nu andere mogelijkheden. Deze mogelijkheden moeten niet alleen voldoen aan de nieuwe eisen van soevereiniteit en veiligheid, ook de dienstverlening aan burgers moet betrouwbaar worden gehouden. Ook moeten ze passen bij de plannen van de SVB voor de komende jaren. Bij het onderzoeken van de mogelijkheden worden ook de adviezen van AcICT[10] gebruikt. De planning is dat in de eerste zes maanden van 2027 duidelijk wordt welke mogelijkheid de voorkeur heeft.

Daarnaast kijkt de SVB welke maatregelen er al op korte termijn mogelijk zijn. Daarmee kunnen risico’s sneller kleiner worden. En zo kan ook de vernieuwing van de ICT ondersteund worden.

10 *Advies Sourcing IT infrastructuur | Adviescollege ICT-toetsing)*

7.4 Ontwikkelingen risicoscans UWV

Vanaf 2023 is uw Kamer via de Stand van de uitvoering en de brief van 9 oktober 2023[11] geïnformeerd over problemen met de gegevensverzameling bij de risicoscan verblijf buiten Nederland. UWV en SZW zijn in gesprek over hoe we ongeoorloofd verblijf buiten Nederland door mensen met een WW verder kunnen onderzoeken. In de tussentijd blijft UWV op andere manieren controleren op ongeoorloofd verblijf buiten Nederland.

7.5 Datalekken

Via de Stand van de uitvoering informeren wij uw Kamer regelmatig over datalekken bij UWV en de SVB. Van 1 januari tot en met 31 mei 2026 meldde UWV 340 datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De SVB meldde er vijf tussen 1 januari tot en met 21 juni 2026. Bij UWV hadden drie datalekken grotere gevolgen en daarnaast was er ook een incident bij het Schuldenknooppunt. Hieronder lichten we ze kort toe.

Fouten bij het versturen van gegevens over ontslagaanvragen

Een werkgever vroeg bij UWV een ontslagvergunning aan. UWV stuurde daarna per e-mail een document met informatie uit de ontslagaanvraag naar vijf werknemers. Per ongeluk stonden in dit document ook burgerservicenummers en adresgegevens van alle 32 werknemers voor wie een ontslagaanvraag was ingediend. UWV vroeg de ontvangers om de e-mail en de gegevens te verwijderen. Zij hebben aan UWV laten weten dat zij dit hebben gedaan. UWV heeft dit datalek gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Bij een vergelijkbaar incident vroeg UWV zes werknemers om via e-mail te reageren op een voorgenomen ontslag. Per ongeluk stuurde UWV daarbij ook de persoonsgegevens van tien andere werknemers mee. Het gaat om namen, adressen, burgerservicenummers, e-mailadressen, telefoonnummers en salarisgegevens. UWV heeft ook dit datalek gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De ontvangers zijn gevraagd de e-mail te verwijderen.

Fout bij versturen arbeidsvoorwaarden

UWV stuurde een mogelijke nieuwe medewerker een e-mail met de arbeidsvoorwaarden. Per ongeluk stonden daarin ook de arbeidsvoorwaarden en salarisgegevens van twintig andere nieuwe medewerkers. De ontvanger heeft de e-mail verwijderd. UWV meldde het datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Incident bij het Schuldenknooppunt

Het Schuldenknooppunt maakt het uitwisselen van gegevens tussen organisaties in de schuldhulpverlening eenvoudiger. Sinds 1 januari is het Schuldenknooppunt ondergebracht bij BIDN. Enkele bewindvoerders en een particuliere schuldbemiddelaar gebruikten burgerservicenummers bij het uitwisselen bij berichten aan schuldeisers. Voor bewindvoerders is daarvoor geen wettelijke grondslag. Schuldeisers mogen wel burgerservicenummers verwerken. Het gaat hier om 0,2% van alle berichten waarin een burgerservicenummer is uitgewisseld. Het ministerie van SZW overlegt met de betrokken partijen over een passende juridische of technische oplossing.

11 *Kamerstukken II 2023/2024, 26 448, nr. 731*

8 Toekomstbestendige uitvoering

8.1 Maatschappelijke weerbaarheid

Veilige en betrouwbare dienstverlening aan burgers is van groot belang, nu en in de toekomst. De spanningen in de wereld nemen toe. Dat merken we aan het groeiende aantal cyberaanvallen, digitale storingen en andere dreigingen. Die zijn vaker gericht op overheden, uitvoeringsorganisaties en belangrijke voorzieningen, zoals de energie- en telecomnetwerken. Daardoor is het belangrijk maatregelen te nemen om de dienstverlening van de overheid te kunnen blijven verlenen.

Ook groeit de kans dat Nederland betrokken raakt bij een militair conflict of de aanloop daarnaartoe. Dat kan grote gevolgen hebben voor de dienstverlening van de overheid aan burgers. Zo kunnen er problemen ontstaan bij het uitbetalen van uitkeringen. Bijvoorbeeld doordat computersystemen of gegevens niet beschikbaar zijn. Ook kan het nodig zijn om medewerkers ergens anders in te zetten.

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en het ministerie van Defensie leiden daarom het Rijksbrede traject Maatschappelijke Weerbaarheid. Dit traject moet Nederland beter voorbereiden op de gevolgen van een mogelijk militair conflict waarbij Nederland samen met andere NAVO-landen betrokken raakt.

Binnen dit traject werken het ministerie van SZW, UWV, de SVB en de VNG samen. Zij willen ervoor zorgen dat uitkeringen ook tijdens een crisis worden uitbetaald zodat het inkomen van mensen gewaarborgd blijft. Het afgelopen jaar is hard gewerkt om in kaart te brengen wat daarvoor nodig is. Zo verkent UWV bijvoorbeeld de mogelijkheid om een noodproces te ontwerpen voor betalingen en leveringszekerheid van de uitkeringen en een minimaal noodzakelijke personeelsbezetting tijdens een crisis te waarborgen. De SVB werkt aan een alternatieve betaalvoorziening om de betalingen aan burgers te borgen. Die kan mogelijk in de toekomst ook door UWV en gemeenten gebruikt worden. Ook werken SZW, UWV, de SVB, de VNG en Dienst Toeslagen samen terugvalopties uit, zoals het tijdelijk afschalen van bepaalde taken, zodat ze de kerntaak van de uitkeringen kunnen voortzetten. Daarnaast onderzoeken zij hoe ze tijdens een crisis taken van elkaar kunnen overnemen. In het najaar van 2026 wordt een crisisoefening gehouden met de betrokken organisaties in de sociale zekerheid. Bij de uitwerking van bovengenoemde initiatieven onderzoeken we ook wat daar aan middelen voor nodig is.

8.2 125 jaar SVB

In 2026 bestaat de sociale zekerheid in Nederland 125 jaar. Het begon in 1901 met de Ongevallenwet. Sindsdien is de sociale zekerheid uitgegroeid tot een stelsel dat miljoenen mensen financiële zekerheid biedt.

Dit jubileum is een goed moment om terug én vooruit te kijken. De sociale zekerheid verandert steeds mee met de samenleving. Er komen nieuwe vormen van werk, mensen leven anders samen en de bevolking vergrijst. Daarom blijft het stelsel zich ontwikkelen.

> *“Door 125 jaar ervaring weet de SVB goed waar mensen in de praktijk tegenaan lopen. Die kennis helpt bij het verbeteren van de uitvoering. Ook draagt de SVB bij aan eenvoudigere wetten en regels die beter aansluiten bij wat mensen nodig hebben.*

De SVB speelt al 125 jaar een belangrijke rol. De SVB voert onder meer de AOW, de Algemene Kinderbijslagwet en de Algemene nabestaandenwet uit. Zo zorgt de organisatie ervoor dat miljoenen mensen in Nederland en daarbuiten

de ondersteuning krijgen waar zij recht op hebben. Bijvoorbeeld als zij een kind krijgen, met pensioen gaan, een partner verliezen of zelf hun zorg willen regelen. Bijna iedereen in Nederland krijgt daarom ooit met de SVB te maken.

Door 125 jaar ervaring weet de SVB goed waar mensen in de praktijk tegenaan lopen. Die kennis helpt bij het verbeteren van de uitvoering. Ook draagt de SVB bij aan eenvoudigere wetten en regels die beter aansluiten bij wat mensen nodig hebben.

Sociale zekerheid is een belangrijk onderdeel van onze samenleving en van de democratische rechtsstaat. Het geeft mensen het vertrouwen dat de overheid hen ondersteunt als dat nodig is.

9 Voortgang openstaande knelpunten

Sinds de Stand van juni 2024 wordt de voortgang van de knelpunten duidelijker gemaakt door per knelpunt visueel weer te geven hoe dicht we bij een oplossing zijn. Deze werkwijze gebruiken we ook in deze Stand van de uitvoering. Daarnaast voegen we ook een tekstueel update toe over wat er op moment wordt gedaan aan het oplossen van het knelpunt. In de hoofstukken 9.1, 9.2 en 9.3 vindt uw Kamer een overzicht van de openstaande knelpunten.

In dit overzicht staan alleen knelpunten die in eerdere Standen van de uitvoering nog niet waren opgelost. Een uitgebreidere toelichting op de laatste stand van zaken van ieder knelpunt wordt vanaf de huidige Stand ook vermeld in dezelfde grafiek.

In het overzicht hieronder is de voortgang van elk knelpunt aangegeven voor UWV, de SVB en de LCR. De voortgang van de knelpunten is verdeeld in fases. De donkergekleurde fase laat zien in welke fase het knelpunt op dit moment zit. Er zijn vijf fases. Deze lopen van fase 1: 'Nadere analyse van het knelpunt' tot fase 5: 'Opgelost'.

In fase 1 wordt onderzocht wat het knelpunt precies is en waar het probleem zit. Als het probleem duidelijk is, wordt in fase 2 gezocht naar mogelijke oplossingen. Fase 3 gaat over knelpunten waarvoor een fundamentele verandering van het stelsel nodig is. Dit is een optionele stap. Voor sommige knelpunten is deze stap nodig voordat een oplossing kan worden uitgevoerd.

In fase 4 zijn concrete oplossingen gekozen en wordt gewerkt aan de uitvoering ervan. Waar nodig zijn hiervoor wetstrajecten gestart. Een knelpunt komt pas in fase 5 als het probleem voor mensen merkbaar is opgelost.

Toelichting stand van zaken openstaande knelpunten UWV, de SVB en de LCR

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

9.1 Stand van zaken knelpunten UWV

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
1. **Vereenvoudigen TW**	2024	Het onderzoek naar de mogelijkheden om de Toeslagenwet eenvoudiger te maken is afgerond. Op 9 juli is de verkenning naar de Kamer gestuurd.		2
2. **Verlengen termijn aanvraag WW**	2024	Het ministerie van SZW en UWV hebben afgesproken dat UWV voorlopig blijft werken volgens de huidige werkwijze. Dit houdt in dat UWV bevoegdheid heeft om in sommige gevallen af te zien van een maatregel als iemand de WW-uitkering te laat aanvraagt. Daarnaast onderzoekt het ministerie hoe het aanvragen van een WW-uitkering wettelijk kan worden verruimd. Ook wordt verkend wanneer deze wijziging kan ingaan. Deze verkenning loopt nog.		2
3. **Hervorming arbeids-ongeschiktheidsstelsel**	2024	Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afspraken gemaakt om de uitvoerbaarheid van de WIA te verbeteren, door in te zetten op taakherschikking, aanscherping van de voorwaarden voor herbeoordelingen en het afschaffen van de duurzaamheidsbeoordeling en IVA. Het kabinet gaat komende tijd graag met sociale partners in overleg over verbeteringen aan de WIA.		3

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
4. a. Beëindiging WW op eigen initiatief en b. Calamiteitenverlof buitenland WW	2023	In eerdere Stand van de uitvoeringsbrieven is gerapporteerd over knelpunten die in de uitvoering van de WW worden ervaren. Deze knelpunten zijn onder andere naar boven gekomen in het knelpuntenonderzoek 'Waar knelt de WW?' uit 2023. SZW werkt in nauwe samenwerking met UWV aan het oplossen van knelpunten in de WW. Met als doel om te komen tot een eenvoudiger functionerende WW voor zowel UWV als uitvoerder als voor de uitkeringsgerechtigde. SZW bereidt nu twee wetswijzigingen op de WW voor waarin twee knelpunten worden opgelost. Het eerste knelpunt betreft de beëindiging van de WW-uitkering op eigen initiatief (BOEI) waarbij aan een wetswijziging wordt gewerkt waarin beëindiging op eigen verzoek van de uitkeringsgerechtigde in alle gevallen en op een eenvoudige wijze mogelijk wordt gemaakt. Eerder is deze mogelijkheid al in het kader van de hersteloperatie WIA-dagloon als tijdelijke maatregel ingezet. Daarnaast wordt er gewerkt aan een wijziging van de WW waarbij het mogelijk wordt voor uitkeringsgerechtigden om enige tijd met behoud van WW-uitkering in het buitenland kunnen verblijven in het geval van een calamiteit in de persoonlijke sfeer. Hierbij kan gedacht worden aan het bijwonen van een uitvaart van een familielid in het buitenland of het verlenen van mantelzorg aan een familielid in het buitenland.		4
5. Vaststellingsovereenkomst in geval van ziekte en WW	2023, 2022	De beleidsregels van UWV over de verwijtbaarheidstoets voor het opleggen van een maatregel op de ZW-uitkering en het terugvorderingsbeleid bij een WW-uitkering zijn aangescherpt. Hiermee wordt onder meer gestreefd naar uniform beleid bij UWV. Gesprekken tussen UWV en SZW zijn hervat naar aanleiding van nieuwe signalen van UWV. De komende periode werken UWV en SZW aan het in kaart brengen van de precieze problematiek en de omvang hiervan.		1
6. Werkloos worden in de WIA en hardheden in de WIA	2023, 2022	Commissie OCTAS heeft diverse mogelijkheden in kaart gebracht om de WIA te verbeteren. Die zijn verder uitgewerkt en in januari 2025 aan de Tweede Kamer gestuurd. Het kabinet gaat komende tijd graag met sociale partners in overleg over verbeteringen aan de WIA.		3

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
7. Aanpassingen in het herbeoordelingsbeleid	2023, 2022	UWV werkt sinds 1 april 2026 met een verplicht standaard aanvraagformulier voor WIA-herbeoordelingen afkomstig van werkgevers, private uitvoerders en verzekeraars. De komende tijd werken SZW en UWV verder aan het versterken van het proces. Daarbij bekijken we welke voorwaarden we aan een aanvraag kunnen stellen, zodat aanvragen direct met relevante informatie moeten worden ingediend, voordat UWV overgaat tot het beoordelen ervan. De geschetste aanpak voor herbeoordelingen staat in de voortgangsbrief over de mismatch sociaal-medisch beoordelen van 23 juni 2026.		2
8. Wendbare wetgeving voor betere en snellere dienstverlening	2023, 2022, 2021	Dit knelpunt wordt meegenomen in het wetsvoorstel vereenvoudiging en versterking gegevensbescherming sociale zekerheid (WVVG). We hebben de Kamer hierover geïnformeerd in de voortgangsbrief Werkagenda SUWI december 2025[12]. We informeren de Kamer eind 2026 over de voortgang via de voortgangsbrief Werkagenda SUWI.		2
9. Bij arbeidsmarkt-dienstverlening staat de behoefte van de mens niet altijd centraal	2022	Het signaal van UWV gaat over de verbetering van de regionale arbeidsmarkt. Het ministerie van SZW heeft samen met onder andere UWV maatregelen uitgewerkt om knelpunten in de dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers op te lossen. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd op 29 april 2024. De maatregelen moeten zorgen voor een betere samenwerking in de regio en een betere dienstverlening. Het programma voor de vernieuwing van de regionale arbeidsmarkt is 1 januari 2026 afgerond. Inmiddels is de netwerksamenwerking tussen publieke en private organisaties in alle regio's ingericht. Ook heeft elke regio nu een Werkcentrum. De Kamer is op 23 maart 2026 geïnformeerd over de voortgang. De Raad van State heeft het wetsvoorstel inmiddels beoordeeld met dictum B. Na de zomer wordt het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd.		4

12 *Kamerstukken II, 2025/2026, 26448, nr. 859*

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
10. Overdracht aan gemeenten van afgewezen Wajongaanvragers	2022	Vanaf 2027 wil het ministerie van SZW de dienstverlening door gemeenten voor jongeren die afgewezen zijn voor de Wajong bevorderen. Dit voornemen is opgenomen in de VN-werkagenda. Het gaat hier specifiek om dienstverlening aan de groep jongeren die is afgewezen voor de Wajong omdat UWV niet kan uitsluiten dat arbeidsvermogen wel ontwikkeld kan worden. Het gaat jaarlijks om circa 1.350 jongeren, zo geeft UWV aan. Het voornemen is dat de 35 centrumgemeenten in de arbeidsmarktregio's deze dienstverlening vormgeven. Het Rijk stelt hier financiële middelen voor beschikbaar. Deze middelen zijn in de meicirculaire bekendgemaakt als onderdeel van de bredere DU dienstverlening gericht op arbeidsinschakeling van jongeren. De gevraagde ondersteuning bij de gemeente bestaat uit begeleiding op alle levensgebieden met veel persoonlijke aandacht. En uit een veilige ontwikkelplek voor de jongere om uit te proberen of werk tot de mogelijkheden behoort en om vaardigheden te ontwikkelen. SZW en VNG maken een handreiking over de manier waarop de dienstverlening vorm kan worden gegeven. Om deze dienstverlening te kunnen bieden, moeten gemeenten weten wie hiervoor in aanmerking komt. Vanaf de tweede helft van dit jaar draagt UWV jongeren van wie de Wajong-aanvraag is afgewezen daarom 'warm' over aan gemeenten. Het gaat hierbij om jongeren die volgens UWV arbeidsvermogen hebben, of bij wie dit vermogen zich nog kan ontwikkelen en die nog niet bekend zijn bij hun gemeente. Bij hun gemeente kunnen zij vervolgens terecht voor inkomens- en/of re-integratieondersteuning. UWV heeft hier inmiddels ervaring mee opgedaan tijdens verschillende pilots met gemeenten. Op basis daarvan wordt nu gewerkt aan een landelijk werkproces voor de overdracht, dat in de tweede helft van dit jaar ingaat.		4

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
11. Complexiteit gegevensverstrekkingen sociale zekerheidsrechten gedetineerden	2022	In de Stand van de uitvoering van juni 2025 stond al dat de invoering van Ma3tch meer tijd kost dan verwacht. De techniek bleek ingewikkelder dan gedacht. Daardoor vielen de kosten ook hoger uit. Daarom is het niet gelukt om begin 2026 over te stappen op het delen van gegevens volgens het Ma3tchprincipe. Momenteel wordt gewerkt aan de overgang. De planning is dat deze begin 2027 klaar is. Vanaf dat moment delen de SVB en Justid gegevens met Ma3tchsoftware. Daarna kunnen ook UWV en BIDN hier waarschijnlijk snel op aansluiten. De SVB, UWV, BIDN en Justid overleggen hierover regelmatig.		4
12. Brutering van vorderingen na een jaarovergang	2022	Voor het knelpunt met bruto terugvorderingen was een tijdelijke oplossing bedacht. Begin 2026 is onderzocht of UWV deze oplossing kon uitvoeren. Het voorstel was dat UWV een deel van de bruto vorderingen zou kwijtschelden als het bedrag niet kon worden verrekend of niet binnen hetzelfde kalenderjaar kon worden terugbetaald. Volgens de uitvoeringstoets was dit onder voorwaarden mogelijk. Sinds dit voorjaar is er geen geld meer beschikbaar voor deze tijdelijke oplossing. Eerder was ook het geld voor een definitieve oplossing al vervallen. Daarom heeft het kabinet besloten om dit knelpunt voorlopig niet aan te pakken. Over een paar jaar wordt opnieuw bekeken hoe groot het probleem is en welke oplossing nodig is.	!	4
13. Wajong-gerechtigden die geen toegang hebben tot vrijwillige verzekeringen	2022	Dit voorjaar heeft het kabinet ook het wetsvoorstel voor de verplichte basisverzekering arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen (Wet BAZ) naar de Tweede Kamer gestuurd. Met dit wetsvoorstel worden zelfstandigen verplicht verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid. Dit geldt ook voor Wajong-gerechtigden die als zelfstandige gaan werken.		4
14. Samenloop verschillende werknemersregelingen (WW, ZW, WIA, etc.)	2022	Voor verschillende uitkeringen, zoals WW, ZW en WIA, lopen nu verbetertrajecten. Deze trajecten beïnvloeden elkaar. Daardoor is het een ingewikkeld vraagstuk en kost het tijd om tot een goede oplossing te komen.		2

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
15. Complexiteit dwarsverbanden sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht	2022	Dit knelpunt wordt meegenomen in het onderzoek van het ministerie en UWV naar een eenvoudigere WW. Dit volgt op een de uitkomsten van het onderzoek naar knelpunten in de WW. Het traject Vereenvoudiging WW is onderdeel van de Hervormingsagenda inkomensondersteuning (Zie Kamerbrief Voortgangsbrief Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning 2026 d.d. 9 juli 2026)		2
16. Verlofregelingen bij ouderschap	2024, 2022	Het wetsvoorstel is inmiddels gereed en staat in juli tot begin augustus open voor internetconsultatie. Dit is parallel aan alle toetsen en adviezen, waaronder de uitvoeringstoets van UWV. Vervolgens zal in najaar de Raad van State om advies worden gevraagd.		4
17. Complexiteit werkloosheidswet (WW)	2021	Zie knelpunt 16 Complexiteit dwarsverbanden sociaal zekerheidsrecht en arbeidsrecht.		2
18. Dienstverlening UWV aan volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (Wajong DGA en WIA/IVA) en WW-cliënten met een structurele functionele beperking	2021	Op 22 april 2026 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de tussenrapportage van het experiment brede inzet re-integratie instrumenten (Kamerstukken II, 2025/26, 26 448, nr. 891). Hierin is aangeven dat de eerste resultaten positief zijn en dat het minister het experiment blijft volgen. Ook is aangegeven dat er nu geen budget is om het experiment structureel te maken. Dat betekent dat UWV deze dienstverlening, op basis van het experiment, vanaf 1 januari 2027 niet meer aan nieuwe mensen kan aanbieden. De komende periode zal de minister bezien hoe we verder gaan met de re-integratiedienstverlening van UWV, ook voor deze doelgroep, mede gezien het kabinetsvoornemen om de IVA voor nieuwe gevallen af te schaffen. Daarbij zullen ook de verdere resultaten van dit experiment worden betrokken.		2

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
19. Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten	2021	Dit onderwerp maakt deel uit van de herziening dan de regels voor handhaving. Het kabinet past het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten aan. Zo sluiten de regels aan op het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid. Ook worden de regels voor maatregelen eenvoudiger. Daarnaast gaat de Participatiewet onder hetzelfde besluit vallen. Daardoor gelden straks zoveel mogelijk dezelfde regels binnen de sociale zekerheid. Het besluit ligt nu voor advies bij de Raad van State. Het kabinet wil de nieuwe regels tegelijk met het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid, per 1-1-2027 laten ingaan.		4
20. Kostendelersnorm in de Toeslagenwet	2021	De verkenning naar mogelijke vereenvoudigingsopties in de Toeslagenwet is afgerond. De verkenning is op 9 juli jl. met uw Kamer gedeeld.		2
21. Dagloonbesluit WIA	2021	Zie Kamerbrief Voortgangsbrief Routekaart Hervormingsagenda inkomensondersteuning 2026 d.d. 9 juli 2026		2
22. Toerekensystematiek ERD/WGA	2021	Bij de uitwerking van ideeën voor aanpassingen van het stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid, naar aanleiding van OCTAS, kan ook naar dit knelpunt gekeken worden.		3
24. a. Voorzieningen (domein overstijgende hulpbehoefte, ongelijkheid in toegang)	2025	Bij de uitwerking van ideeën voor aanpassingen van het stelsel voor ziekte en arbeidsongeschiktheid, naar aanleiding van OCTAS, kan ook naar dit knelpunt gekeken worden. Het eerste knelpunt betreft de domeinoverstijgende hulpbehoefte van personen die naast werk ook voorzieningen nodig hebben in het dagelijks leven, en daarvoor met meerdere organisaties te maken hebben. Dit knelpunt betreft daarom niet enkel SZW-terrein en -beleid maar raakt aan VWS- en OCW-terrein. Het genoemde praktijkvoorbeeld betreft een situatie waarin het verlenen van voorzieningen van UWV niet is afgestemd op dienstverlening in een ander domein. UWV is gevraagd nader toe te lichten waar in wet- en regelgeving, in de uitvoering en in welke gevallen dit knelt.		1

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunten UWV	Jaartal	Update Augustus 2026	Prio	Voortgang fase
24. b. Voorzieningen (verschillende voorwaarden voor voorzieningen UWV en gemeentelijke doelgroep)	2025	Het tweede knelpunt betreft ongelijkheid in toegang en verschillende voorwaarden voor voorzieningen voor de UWV- en gemeentelijke doelgroep. In het coalitieakkoord 'Aan de Slag' is het streven opgenomen om het re-integratiebeleid van gemeenten meer te uniformeren. Het ministerie van SZW is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor harmonisatie tussen gemeenten onderling en gemeenten en UWV. Het onderzoek moet een feitelijk beeld opleveren van de verschillende voorzieningen, de verschillen in de toepassing daarvan en de voorzieningen waarvoor harmonisatie tot verbeteringen kan leiden voor werkzoekenden/werknemers, uitvoerders en werkgevers. Naar verwachting wordt het onderzoek in het tweede kwartaal van 2027 afgerond.		1
24. c. Voorzieningen (inzet jobcoaching)	2025	Als laatste wordt het breder inzetten van de jobcoach genoemd. Dit punt volgt uit een UWV-onderzoek naar ervaren knelpunten en verbetermogelijkheden. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek werkt UWV aan verbetering van het instrument jobcoaching binnen eigen beleid. Zo is het sinds 1 januari 2025 mogelijk gemaakt om jobcoaching in te zetten bij kleinere arbeidscontracten en mag de jobcoach bij naderend baaneinde de werknemer begeleiden naar ander werk.		4

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

9.2 Stand van zaken knelpunten SVB

Knelpunt	Jaartal	Update september 2026	Prio	Voortgangfase
1. Één kindregeling	2026	Op 18 juni is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitgangspunten en leidende principes voor een nieuwe kindregeling. Het ministerie van SZW werkt deze plannen nu verder uit. Dat gebeurt samen met de SVB, het ministerie van Financiën en de Dienst Toeslagen. De Tweede Kamer ontvangt eind 2026 meer informatie over de uitkomsten.	!	2
2. Handhaving Internationaal	2021	Het ministerie van SZW, de SVB en UWV hebben met een aantal landen afspraken gemaakt over andere manieren van handhaven. Voor deze aanpak is Nederland wel afhankelijk van de medewerking van de organisaties die vergelijkbaar zijn met UWV en de SVB in deze andere landen en van de bereidheid van die landen zelf.		4
3. Leefvormen AOW	2021/ 2026	De regels over samenwonen en partnerschap in de AOW zijn ingewikkeld. Daardoor is het voor veel mensen niet altijd duidelijk waar zij recht op hebben. Het kabinet werkt daarom aan een voorstel voor een objectief partnerbegrip. Dat maakt de AOW makkelijker voor burgers en voor de uitvoering. Ook kan het ervoor zorgen dat meer ouderen gaan samenwonen of voor elkaar zorgen. Er wordt gewerkt aan een wetsvoorstel dat naar verwachting in het najaar van 2026 in concept klaar is. Voor dit voorstel is jaarlijks € 130 miljoen nodig, dekking hiervoor ontbreekt.	!	3
4. Duurzaam gescheiden leven	2021/ 2026	Dit knelpunt hangt samen met de bredere herziening van de regels over leefvormen in de AOW. Het kabinet wil deze eenvoudiger maken met een objectief partnerbegrip. Aan een voorstel hiervoor wordt nu gewerkt. Als het kabinet besluit dit niet in te voeren, kan het knelpunt ook met een aparte wetswijziging worden opgelost.	!	3

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunt	Jaartal	Update september 2026	Prio	Voortgangfase
5. Menselijke maat in het sanctiebeleid	2022	De Tweede Kamer heeft op 2 juli het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid aangenomen. De Eerste Kamer behandelt het wetsvoorstel naar verwachting dit najaar. De bedoeling is dat de wet op 1 januari 2027 ingaat. De bijbehorende algemene maatregelen van bestuur, zoals het Boetebesluit socialezekerheidswetten en het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten liggen op dit moment voor advies bij de Raad van State.	!	4
6. Gegevensdeling ten behoeve van proactieve dienstverlening	2023	Het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW wordt op dit moment behandeld in de Tweede Kamer. In het onderliggende concept besluit wordt gegevensdeling tussen UWV, SVB en gemeenten mogelijk gemaakt voor proactieve dienstverlening. De voorbereidingen voor de uitvoering zijn al begonnen.	!	4
7. Pilot: terugdringen niet-gebruik in de AIO	2023	Pilot met UWV is gerealiseerd. Daaruit blijkt dat de techniek goed werkt. Wel is meer informatie over inkomen en vermogen nodig om meer mensen te kunnen bereiken. Met de invoering van de Wet proactieve dienstverlening wordt gewerkt aan de volgende stap.		5

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

9.3 Stand van zaken knelpunten LCR

Knelpunt	Jaartal	Update september 2026	Prio	Voortgang fase
1. **Zieke ouders stuiten op drempel door arbeidseis bij kinderopvangtoeslag**	2025	Gemeenten kunnen nu gebruikmaken van de handreiking voor Sociaal Medische Indictie (SMI). Het ministerie van SZW en de VNG blijven het SMI-beleid verbeteren.		4
2. **Bestaanszekerheid mensen met arbeidsbeperking onder druk (fiscale achteruitgang)**	2025	Dit knelpunt is inmiddels opgelost. Per 2026 zijn de inkomensgrenzen van de arbeidskorting aangepast. Hiermee is het belastingnadeel verdwenen voor mensen die in deeltijd werken en minder verdienen dan iemand die voltijds werkt voor het minimumloon. Daarnaast is er een nieuwe cao 'Aan de slag' afgesloten. Hierdoor stijgt ook het loon van medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven die meer verdienen dan het wettelijk minimumloon.		5
3. **Risico's van over de grens werken**	2024	Het kabinet blijft aandacht besteden aan de gevolgen van de combinatie van de belastingregels en regels in de sociale zekerheid voor mensen in de grensregio's (zie: Reactie op nadere vragen over de aanbeveling van het Benelux Parlement inzake grensoverschrijdend telewerk (35714, N). Ook zorgt het kabinet voor duidelijke informatie. Zo kunnen grenswerkers beter begrijpen welke regels voor hen gelden. Grenswerkers zijn mensen die in een ander land werken, wonen of studeren. De Europese Unie heeft een voorlopig akkoord bereikt over nieuwe en aangepaste regels voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (Verordening 883/2004). Nederland blijft zich inzetten om deze regels te verbeteren. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd (Kamerstukken 29 861 Nr. 189). Samen met de uitvoeringsorganisaties werken we ook aan oplossingen voor de lange termijn. Zo moet de internationale dienstverlening van de SVB goed uitvoerbaar blijven. Onlangs is de Tweede Kamer geïnformeerd over het onderzoek naar de internationale dienstverlening van de SVB en de mogelijkheden om die eenvoudiger te maken. (Kamerstukken II 2025/26, 29362, nr. 407).		4

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunt	Jaartal	Update september 2026	Prio	Voortgang fase
4. Onvoorziene risico's bij voorwaardelijke financiering en keteneffecten	2024	Soms krijgen mensen later alsnog geld waar zij eerder recht op hadden. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een uitkering in een eerder jaar te laag was. Door deze nabetaling lijkt het inkomen in het jaar van uitbetaling ineens veel hoger. Daardoor kunnen mensen minder toeslagen of andere inkomensafhankelijke regelingen krijgen. Dat is niet de bedoeling. Daarom werkt het kabinet aan een nieuwe maatregel waarbij de nabetaling telt niet meer meetelt voor het inkomen dat wordt gebruikt om de hoogte van toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen te berekenen. Er wordt nog wel belasting over de nabetaling afgedragen. Het kabinet heeft geld beschikbaar gemaakt voor deze maatregel. Ook wordt een wetsvoorstel voorbereid. De verwachting is dat de nieuwe regels in 2030 ingaan.		3
5. Alleenstaanden zonder kinderen	2024	De LCR plaatste vraagtekens bij de mate waarin het fiscale stelsel is ingesteld op het toenemende aantal alleenstaanden. Volgens LCR kennen tweeverdieners fiscale voordelen en alleenstaanden met een uitkering juist nadelen. In de stand van de uitvoering Sociale Zekerheid van juni 2024 staat een uitgebreide appreciatie van dit door LCR benoemde knelpunt. Analyse van partnerbegrippen toont daarnaast aan dat alleenstaanden in de fiscaliteit voordelen missen, maar in de sociale zekerheid en toeslagen juist hogere bedragen krijgen. Daarnaast wordt bij wijzigingen in zowel de sociale zekerheid en fiscaliteit altijd rekening gehouden met de inkomens van diverse groepen, waaronder ook alleenstaanden. Op specifiek alleenstaanden loopt of komt verder geen apart traject.		3
6. Loonloze periode uitkering, uitkering structureel te laag vastgesteld	2023	Knelpunt opgelost.		5

Legenda voortgangfase

1. Nadere analyse van het knelpunt	2. Oplossingsrichtingen worden verkend	3. Stelselwijzing nodig	4. Oplossing in gang gezet	5. Opgelost

Knelpunt	Jaartal	Update september 2026	Prio	Voortgang fase
7. Vrijwilligers in de knel door hardheden vrijwilligersvergoeding Belastingdienst	2023	De LCR heeft aandacht gevraagd voor de regels voor de vrijwilligersvergoeding. Het ministerie van SZW heeft dit onderzocht. Daarbij is gesproken met LCR, Iederin, de ministeries van Financiën, VWS en SZW en uitvoeringsorganisaties UWV en SVB. Alle betrokken organisaties hebben hun mening gegeven. Daarna zijn de verschillende standpunten besproken met de betrokken bewindspersonen. De conclusie is dat de vrijwilligersvergoeding niet kan worden aangepast. Dat zou niet passen bij het doel van de regeling. De regeling is bedoeld als een vaste vergoeding voor kosten die vrijwilligers maken.		3
8. Pgb'ers die ontslagen worden hebben recht op WW	2023	Op 30 maart 2023 besloot de Centrale Raad van Beroep (CRvB) dat een deel van de pgb-dienstverleners ten onrechte niet verzekerd is voor de Werkloosheidswet (WW). Volgens de rechter leidt dit tot ongelijke behandeling van mannen en vrouwen. Door deze uitspraak kunnen pgb-dienstverleners die in loondienst werken verplicht verzekerd zijn voor de WW en de overige werknemersverzekeringen. Het ministerie van SZW heeft daarom samen met de ministeries van Financiën en VWS en de uitvoeringsorganisaties SVB, Belastingdienst en UWV een wetsvoorstel gemaakt. Daarmee worden de regels aangepast aan de uitspraak van de rechter. De behandeling van het wetsvoorstel duurde langer dan verwacht. Daardoor kon de wet niet op 1 januari 2026 ingaan. De SVB en andere betrokken organisaties hadden hun voorbereidingen al afgerond. Daarom voeren zij het wetsvoorstel sinds 1 januari 2026 alvast uit, alsof de wet al geldt. In het wetsvoorstel is hierom opgenomen dat de wet later met terugwerkende kracht kan ingaan. De Eerste Kamer behandelt het wetsvoorstel naar verwachting in september.		4

Dit document is een uitgave van:
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid